

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ Τ.Ε.Ι ΚΡΗΤΗΣ

**The professional development of the graduates of the Department of
Business Administration of TEI of Crete**

ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ:

ΚΟΥΛΜΑΝΔΑ ΣΟΦΙΑ   Α.Μ. 4043
ΦΑΝΤΑΟΥΤΣΑΚΗ ΧΡΥΣΗ   Α.Μ. 4015

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΜΑΡΚΟΣ ΚΟΥΡΓΙΑΝΤΑΚΗΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ- ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2018

Copyright © Κουλμάνδα Σοφία ,4043, Φανταουτσάκη Χρυσή, 4015

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Καθίσταται απαγορευμένη η αντιγραφή και η αναδιτύπωση της παρούσας εργασίας, ολόκληρης ή τμήματος της για εμπορικούς λόγους. Επιτρέπεται η χρήση για εκπαιδευτικούς λόγους, εφόσον αναφέρεται η πηγή προέλευσης. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο αφορούν τον συγγραφέα και δεν αποτελούν απαραίτητα απόψεις του Τ.Ε.Ι Κρήτης.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ολοκληρώνοντας την παρούσα πτυχιακή εργασία, θα θέλαμε να εκφράσουμε τις ειλικρινείς μας ευχαριστίες σε όσους βοήθησαν τόσο στα πλαίσια της παρούσας πτυχιακής εργασίας, όσο και κατά τη διάρκεια των σπουδών μας. Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε πρώτα από όλους τον καθηγητή, για την ανάθεση και την επίβλεψη της πτυχιακής εργασίας καθώς και για την άποψη συνεργασία και καθοδήγηση του σε όλη τη διάρκεια της εκπόνησης αυτής της εργασίας.

Θα θέλαμε επίσης, να ευχαριστήσουμε τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής, καθώς και όλους τους διδάσκοντες του τμήματος, για τις γνώσεις που μας παρείχαν όλα αυτά τα χρόνια.

Τέλος, επειδή με την εργασία αυτή ολοκληρώνονται και οι σπουδές μας ως προπτυχιακοί φοιτητές, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την οικογένεια μας για την αμέριστη στήριξη που μας παρείχε όλα αυτά τα χρόνια.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει ως σκοπό τη διερεύνηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων (Ηράκλειο) του Τ.Ε.Ι Κρήτης.

Μεθοδολογικά, η παρούσα εργασία βασίζεται στη σύνθεση δευτερογενών και πρωτογενών στοιχείων. Τα πρωτογενή στοιχεία προέρχονται από έρευνα αγοράς σε απόφοιτους τους τμήματος, τα οποία συλλέχθηκαν με τη μέθοδο της επισκόπησης, χρησιμοποιώντας ως εργαλείο ένα ερωτηματολόγιο με κλειστού τύπου ερωτήσεις.

Τα αποτελέσματα της έρευνας φανερώνουν ότι περίπου επτά στους δέκα αποφοίτους εργάζονται σήμερα, αλλά μόνο ένας στους τρεις διαπιστώνει έντονη σχέση μεταξύ του αντικειμένου της εργασίας του με τις σπουδές που παρακολούθησε.

Abstract

The aim of this thesis is to investigate the professional development of graduates of the Department of Business Administration (Heraklion) of TEI of Crete. The first section of the thesis gives the theoretical background, while the second section presents the methodology and the results of the primary survey conducted among graduates of the Department. According to the results, there is medium relation of the previous studies with the current professional position satisfaction. The results of this research can be used from TEI of Crete in order to improve the quality of undergraduate programs and to connect properly its studies with the needs of the labor market.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	6
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	7
Abstract	7
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	12
1.1. Ιστορική εξέλιξη της Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	12
1.2. Λειτουργίες Της Διοίκησης.....	13
1.3. Προγραμματισμός – Σχεδιασμός	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ	15
2.1 Τα Τμήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων στα ΤΕΙ στην Ελλάδα	15
2.2 Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Κρήτης.....	15
2.3. Αντικείμενο σπουδών.....	17
2.4. Διδασκαλία.....	17
2.5. Χρονική Διάρθρωση Σπουδών	18
2.6. Βαθμολογία	18
2.7. Διδακτικές Μονάδες.....	18
2.8. Εξετάσεις Περιόδου.....	19
2.9. Πτυχιακή Εργασία	19
2.10. Πρακτική Άσκηση-Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης / ERASMUS.....	19
2.11 Διοικητική Οργάνωση Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	20
2.12 Προσωπικό Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ.....	22
3.1. Απόφοιτοι.....	22
3.2. Τα Επαγγελματικά Δικαιώματα των Πτυχιούχων του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων των Τ.Ε.Ι.....	23
3.3. Επαγγελματικές Προοπτικές	23

3.4. Διεθνείς Προοπτικές.....	25
3.5. Προσδοκώμενος μισθός για αποφοίτους Διοίκησης Επιχειρήσεων.	26
3.6 Επαγγελματική σταδιοδρομία	27
3.7. Καριέρα	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ	30
4.1. Θεωρητική προσέγγιση του ζητήματος της μετάβασης των φοιτητών από τις σπουδές στην εργασία.	30
4.2. Η ανεργία ως παράμετρος αναφορικά με την απορρόφηση των αποφοίτων.	32
4.3. Εργασιακός ανταγωνισμός.....	32
4.4. Έρευνες σχετικά με την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων.....	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΗΡΑΚΛΕΙΟ) ΤΟΥ ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ.....	37
5.1. Η ερευνητική μέθοδος, η θεωρία	37
5.2. Ο σκοπός της έρευνας.....	38
5.3. Μεθοδολογία έρευνας.....	38
5.4. Αποτελέσματα της έρευνας	40
5.5 Παρόμοιες έρευνες	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	56
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	58
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	61

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τελευταία χρόνια η ενίσχυση της ανεργίας, αλλά και της έλλειψης απασχόλησης μεταξύ των αποφοίτων των Τ. Ε. Ι αποτέλεσε το επίκεντρο του ενδιαφέροντος ώστε να συλλεχθούν στοιχεία σχετικά με το θέμα αυτό.

Η συγκεκριμένη εργασία ασχολείται με το ζήτημα των επαγγελματικών προοπτικών που παρέχει η σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι Κρήτης στους αποφοίτους του. Αρχικά δίνονται κάποιες γενικές πληροφορίες σχετικά με το τμήμα και στη συνέχεια δίνεται βαρύτητα στο κεντρικό θέμα. Αναφέρονται επίσης οι επαγγελματικές ασχολίες των αποφοίτων τόσο σε ιδιωτικό όσο και σε δημόσιο επίπεδο. Επίσης αναφέρονται και οι γενικότερες δυνατότητες απασχόλησης που παρέχονται. Παρέχονται σχετικές πληροφορίες αναφορικά με τα βασικότερα επαγγέλματα που αποκτούν οι απόφοιτοι αλλά και μία στατιστική έρευνα σε σχέση με τις παραμέτρους της επαγγελματικής αποκατάστασης.

Η επιστήμη της Διοίκησης Επιχειρήσεων καθιστά μία από τις σπουδαιότερες και διαρκώς αναπτυσσόμενες των τελευταίων δεκαετιών. Η συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία πραγματεύεται τις προοπτικές που παρέχουν η σπουδές του τμηματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι Κρήτης. Ο βασικός στόχος της εργασίας είναι η κατανόηση όλων των παραμέτρων που σχετίζονται με αυτό το αντικείμενο σπουδών. Μέσα από τη θεωρητική ερεύνα αλλά και την μελέτη σχετικών επιστημονικών ερευνών, γίνεται ανάλυση των δυνατοτήτων που προσφέρει η φοίτηση στο Τ.Ε.Ι και των οριζόντων που ανοίγονται.

Το συγκεκριμένο τμήμα έχει ως βασική επιδίωξη την εξέλιξη ικανών επαγγελματιών για την στελέχωση των κάθε είδους και μεγέθους επιχειρήσεων του ιδιωτικού και δημόσιου κλάδου, τοπικού, εθνικού ή πολυεθνικού επιπέδου, που υφίστανται και είναι ενεργές μέσα στο Ελληνικό και Ευρωπαϊκό κοινωνικο-οικονομικό πεδίο. Η ολοκλήρωση του στόχου στηρίζεται στην αντίληψη ότι το ανταγωνιστικό επιχειρηματικό στέλεχος θα πρέπει να έχει πλήρη πρακτική, καθώς και θεωρητική κατάρτιση. Βασικές επιδιώξεις λοιπόν είναι η εξασφάλιση υψίστης ποιότητας εκπαιδευτικών υπηρεσιών έτσι ώστε να είναι σίγουρη η διακεκριμένη επαγγελματική σταδιοδρομία των πτυχιούχων τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα. Ακόμα σημαντικό στοιχείο αποτελεί η πραγματοποίηση ερευνητικού έργου αιχμής ώστε να εξυπηρετηθούν οι προσπάθειες εκσυγχρονισμού των επιχειρήσεων και συνεπώς να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητά τους, αλλά και η καλλιέργεια συνεργασιών με εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα της χώρας και του εξωτερικού ώστε να καταστεί εφικτή η υλοποίηση επιδιώξεων. Επιπλέον, μέσα από αυτές τις ενέργειες το τμήμα εξασφαλίζει θέσεις εργασίας για τους αποφοίτους του στον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα και αποκτά την ενημέρωση που απαιτείται για να προσαρμόζει και να διανθίζει το πρόγραμμα σπουδών έτσι ώστε αυτό να αντανακλά και να καλύπτει τις πραγματικές ανάγκες των επιχειρήσεων και των δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η συγκεκριμένη έρευνα έχει ως απώτερο στόχο αρχικά την προσωπική ενημέρωση και πληροφόρηση για τις επαγγελματικές προοπτικές του τμήματος. Ακόμα μέσω της καταγραφής εμπειριών των ήδη αποφοίτων και της πληροφόρησης για στοιχεία που αφορούν την μετέπειτα πορεία τους στην αγορά εργασίας, υπάρχει η επιδίωξη η έρευνα αυτή να αποτελέσει ένα είδος οδηγού σπουδών. Να μπορέσει δηλαδή ο εκάστοτε απόφοιτος μελλοντικά να ενημερωθεί για τις προοπτικές που η φοίτηση στο συγκεκριμένο Τ.Ε.Ι επιφέρει αλλά και οι μαθητές της τρίτης Λυκείου σε μία τυχόν έρευνα τους σχετικά με τις σπουδές που θα ακολουθήσουν να αντιληφθούν τους λόγους που ενδεχομένως η επιλογή φοίτησης στο τμήμα διοίκησης επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι Κρήτης είναι δυνατόν να καταστεί αποδοτική και να οδηγήσει σε άμεση επαγγελματική αποκατάσταση. Και βέβαια η έρευνα αυτή σαφώς επιδιώκει να βοηθήσει στο πλαίσιο που αυτό κρίνεται εφικτό και την διενέργεια παρόμοιων μελλοντικών ερευνών, λειτουργώντας συγκριτικά και επικουρικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1.1. Ιστορική εξέλιξη της Διοίκησης Επιχειρήσεων

Η Διοίκηση Επιχειρήσεων υπάρχει ως δραστηριότητα για σειρά ετών με απαρχές από την αρχαιότητα ακόμα. Με βάση ορισμένες ιστορικής φύσεως πηγές οι Αιγύπτιοι, οι Έλληνες και οι Κινέζοι στην αρχαιότητα ήταν οι πρώτοι που ξεκίνησαν να εφαρμόζουν την επιστήμη της Διοίκησης Επιχειρήσεων. Αρχικά και για πρώτη φορά εφαρμόστηκε η επιστήμη της Διοίκησης Επιχειρήσεων το 2000 π.χ. Ακόμα στην Αρχαία Ελλάδα που βρισκόταν σε πλήρη ανάπτυξη οι τομείς του εμπορίου, της ναυτιλίας και της κατασκευής μνημείων, παρατηρούνται πολλές αναφορές σχετικά με εφαρμογή της επιστήμης της διοίκησης επιχειρήσεων σε σχετικές επιχειρήσεις. (Μπουραντάς, 1992)

Η Διοίκηση Επιχειρήσεων είναι ως δραστηριότητα σπουδαία στην πορεία των ετών. Θεμελιωτές της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι οι F. Taylor, H. Fayol και M. Weber. Η επιστήμη της Διοίκησης Επιχειρήσεων έχει προκαλέσει το ενδιαφέρον των επιστημόνων από την αρχαιότητα, ενώ στη συνέχεια άρχισε η εξέλιξη και η ανάπτυξη των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Η φοίτηση στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι. Κρήτης, ενισχύει την δυνατότητα εξασφάλισης επαγγελματικής επιτυχίας. Το μάνατζμεντ του 21ου αιώνα είναι συνυφασμένο με την διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού, την ανάδειξη της δυναμικής των επιχειρήσεων και την εποικοδομητική και με κοινωνική ευθύνη αντιμετώπιση των διαθέσιμων πόρων. (Μπουραντάς, 1992)

Η οργάνωση και διοίκηση προσωπικού αποτελούν κλασσικές έννοιες στον κλάδο των επιχειρήσεων. Από τη στιγμή που το άτομο εργάζεται και σκοπεύει να οδηγηθεί κάπου, σίγουρα πρέπει να επικρατήσει και η κατανομή εργασίας ανάλογα με τα άτομα που την αποτελούν. Ο κάθε εργαζόμενος είναι απαραίτητο να έχει συγκεκριμένες αρμοδιότητες που θα τα ακολουθεί πιστά προκειμένου να γίνεται εφικτή η υλοποίηση των στόχων του. Επίσης υπήρχε η ανταμοιβή του κάθε εργαζόμενου σύμφωνα με το πόσο αποδίδει στην εργασία (Παπανίκος-Πάζιος, 1993).

Ένας από τους βασικούς ιδρυτές και υποστηρικτές της Οργάνωσης και Διοίκησης είναι ο Taylor Frederic ο οποίος με το συγγραφικό του έργο "*Αρχές Επιστημονικού Μάνατζμεντ*" που δημοσιεύτηκε το 1910 στις ΗΠΑ καθιερώθηκε ως ο πατέρας της Επιστήμης της Οργάνωσης και Διοίκησης. Θεωρούσε ότι ο μόνος τρόπος για να επιτευχθούν υψηλότεροι μισθοί και ενίσχυση των κερδών μιας επιχείρησης ήταν να αυξηθεί η παραγωγικότητα και η αποδοτικότητα. Με λίγα λόγια η βασική αποστολή της διοίκησης κατά τον Taylor είναι να εξασφαλιστεί η μέγιστη ευημερία του εργοδότη αλλά και του εργαζομένου ταυτόχρονα. Ο Taylor εξέφραζε την άποψη ότι η

αύξηση των μισθών και η αύξηση των κερδών θα επιτυγχανόταν μέσω της αύξησης της παραγωγικότητας. (Παπανίκος-Ποζιος, 1993)

Ακόμη σπουδαίος είναι και ο Γάλλος μηχανικός Henri Fayol ο οποίος θεωρείται μετά τον Taylor, ο πατέρας της Θεωρίας της Διοίκησης. Ο συγκεκριμένος έδωσε μεγάλη βάση στα ανώτερα διοικητικά επίπεδα και τόνισε τα καθήκοντα των διοικητικών στελεχών. (Μπουραντάς, 1992)

Ο Luther Gulick είναι επίσης ένας από τους βασικούς υποστηρικτές της Επιστημονικής Διοίκησης. Ο συγκεκριμένος προχώρησε σε ανάλυση της έννοιας του Μάνατζμεντ, ενώ στην πορεία των ετών εξήχθη το συμπέρασμα ότι η ερμηνεία που απέδωσε ήταν ορθή και προσεγγισμένη. Ο συγκεκριμένος εισήγαγε έννοιες όπως η οργάνωση, η στελέχωση, ο συντονισμός αλλά και ο προϋπολογισμός.

Ο Γάλλος κοινωνιολόγος Max Weber (1864-1920) βρισκόταν στην προσπάθεια ανάλυσης των κοινωνικών επιστημών, τονίζοντας τη διοίκηση ως ένα φαινόμενο με κοινωνικές προεκτάσεις. Θεωρούσε ότι η γραφειοκρατία είναι το πλέον αποδοτικό μέσο για την διενέργεια ελέγχου σε σχέση με τους εργαζόμενους. Κύρια στοιχεία της είναι η αυστηρότητα των κανόνων που επικρατούν και η υλοποίηση ιεραρχίας στην οργάνωση (Μπουραντάς, 1992).

Ο Αμερικανός μηχανικός Henry Laurence Gantt (1861-1919) επεσήμανε την σπουδαιότητα της συνεργασίας των μελών της διοίκησης και των εργαζομένων μιας επιχείρησης. Προσδιορίζει την σπουδαιότητα της κατάρτισης σε μια επιχείρηση αλλά και της συμμετοχής του εργαζόμενου στα διοικητικά προβλήματα. (Μπουραντάς, 1992)

Το 1920, οι Elton Mayo και F. Roethlisberger εξέφρασαν αντιρρήσεις απέναντι στον Taylor. Θεώρησαν ότι σε περίπτωση που οι επιχειρήσεις έδιναν την δυνατότητα στους εργαζόμενους να σχετίζονται με τις μεθόδους εργασίας, τότε θα είχαν πιο μεγάλη αυτοπεποίθηση. Θα παρουσίαζαν βελτίωση και θα προθυμοποιούνταν έτσι να συνεργαστούν με τους συναδέλφους τους.

Τα επόμενα χρόνια, οι επιχειρήσεις είχαν μια αναπτυξιακή πορεία γενικότερα και οι επιχειρηματικές δραστηριότητες πλήθαιναν, και έτσι αποφάσισαν οι εργοδότες να δώσουν ακόμα ένα ρόλο στα άτομα αυτά. Τα μέλη της επιχείρησης ανεξάρτητα από τις υποχρεώσεις που είχαν προς τους άλλους εργαζόμενους καθώς και την επίβλεψη τους, τώρα θα έπρεπε να επιλέγουν το κατάλληλο προσωπικό για την επιχείρηση αναθέτοντας τους τις αρμοδιότητες τους και παράλληλα παρέχοντας τους την απαιτούμενη εκπαίδευσή. (Παπανίκος-Παζιός, 1993)

Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο η οργάνωση και διοίκηση προσωπικού ξεκίνησε να καθιστά σημαντικό τμήμα μιας επιχείρησης που παρουσίαζε ενδιαφέρον σχετικά με την αύξηση της απόδοσης των επιχειρήσεων. να προσλαμβάνονται άτομα γι' αυτές τις θέσεις που κατείχαν την απαιτούμενη πανεπιστημιακή μόρφωση και γνώσεις. Η οργάνωση και διοίκηση προσωπικού θεωρείται επένδυση για μια επιχείρηση που το χειρίζεται σωστά διότι μπορεί να έχει στο δυναμικό της άτομα τόσο σημαντικά που να αποφέρουν πολλά κέρδη και κύρος σ' αυτήν. Στις μέρες μας, η ανάπτυξη των τμημάτων του ανθρωπίνου δυναμικού στις επιχειρήσεις ακολουθεί μια έντονη εργασιακή ανάπτυξη καθώς πλέον αποτελεί έναν από τους συντελεστές που συμμετέχουν ακόμα και στην στρατηγική διοίκησης της επιχείρησης. (Μπουραντάς, 1992)

1.2. Λειτουργίες Της Διοίκησης

Με βάση τους προηγούμενους αναφερθέντες ορισμούς, η διοίκηση αποτελεί μια πολύπλευρη διαδικασία που απαρτίζεται από τα στάδια του προγραμματισμού ή αλλιώς σχεδιασμού, της οργάνωσης, της διεύθυνσης αλλά και του ελέγχου. Η ορθή εκτέλεση όλων αυτών των σταδίων οδηγεί σε μια αποτελεσματική διοίκηση. (Μπουραντάς, 1998)

Βασικό στοιχείο καθιστούν τα στάδια τα οποία με τη σειρά τους διαμορφώνουν μια αποδοτική διοίκηση, το έναυσμα δηλαδή της απαρχής των επιχειρήσεων. (Μπουραντάς, 1998) Το Τ.Ε.Ι Διοίκησης Επιχειρήσεων έτσι έχει διαμορφώσει το πρόγραμμα σπουδών με τρόπο ώστε ο φοιτητής να αποκτά γνώσεις για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Βασική επιδίωξη είναι λοιπόν να αποκτήσουν οι φοιτητές το υπόβαθρο προκειμένου να γίνουν στη συνέχεια ικανοί εργαζόμενοι στον κλάδο της διοίκησης.

Η έννοια της διοίκησης επιχειρήσεων γενικότερα επιφέρει τον καθορισμό του τρόπου με τον οποίο οργανώνεται μία ομάδα ανθρώπων με στόχο να επιτευχθούν πιο γρήγορα τα όσα έχουν τεθεί στον αρχικό προγραμματισμό διδασκαλίας. Έτσι η διοίκηση επιχειρήσεων θέτει ως στόχο την σωστή λειτουργία αλλά και την απόδοση των επιχειρήσεων. Οι γνώσεις λοιπόν αναφορικά με το αντικείμενο της διοίκησης επιχειρήσεων ενισχύουν την κριτική ικανότητα των φοιτητών καθώς και την εξασφάλιση των απαραίτητων δεξιοτήτων και προσόντων ώστε να αναπτυχθεί η δημιουργική σκέψη του σπουδαστή. (Μπουραντάς, 1998)

1.3. Προγραμματισμός – Σχεδιασμός

Ο Προγραμματισμός-Σχεδιασμός αποτελεί άλλη μια κύρια λειτουργία της Οργάνωσης και Διοίκησης, των οποίων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος. Πρέπει να διευκρινιστεί ότι (θεωρητικά) με τον όρο «προγραμματισμός» καλύπτονται βραχυχρόνιες καταστάσεις, ενώ ο όρος «Σχεδιασμός» αναφέρεται σε μακροπρόθεσμες προοπτικές και ενέργειες. Στην πράξη άλλοτε τηρείται αυτή η εννοιολογική διάκριση ενώ σε άλλες περιπτώσεις χρησιμοποιούνται παράλληλα. (Θεοδωράτος, 2004)

Όλα τα Διοικητικά στελέχη ασχολούνται με τον Προγραμματισμό ή και τον Σχεδιασμό και αναπτύσσουν κατάλληλα Προγράμματα για να ικανοποιήσουν τους αντικειμενικούς σκοπούς. Διαφορές παρουσιάζονται ανάλογα με το είδος του προγράμματος που αναπτύσσουν και ο χρόνος που ασχολούνται με αυτό. Πολλές μεγάλες επιχειρήσεις διαθέτουν τμήματα που απασχολούνται αποκλειστικώς με τον Προγραμματισμό. Τα τμήματα αυτά βοηθούν τα Διοικητικά Στελέχη να καταγράφουν το περιβάλλον και να συλλέγουν τα στοιχεία που τους χρειάζονται. Σε μερικές περιπτώσεις αναπτύσσουν προγράμματα που τα παρουσιάζουν στη Διοίκηση επιχειρήσεων. Με τη δημιουργία τέτοιων τμημάτων αναγνωρίζεται από τη Διοίκηση των επιχειρήσεων η μεγάλη σημασία του Προγραμματισμού και υποβοηθούνται οι ενέργειες που συνδέονται με τον Προγραμματισμό. (Θεοδωράτος, 2004)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ

2.1 Τα Τμήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων στα ΤΕΙ στην Ελλάδα

Η Διοίκηση Επιχειρήσεων στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα αποτελεί Τμήμα της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας (Σ.Δ.Ο.). Από τα συνολικά 16 Τ.Ε.Ι. της Ελλάδας, στα 10 λειτουργεί Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Στην Ελλάδα η εισαγωγή των μαθητών από την Δευτεροβάθμια στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση γίνεται μέσω γραπτών εξετάσεων στο τέλος της Τρίτης Λυκείου. Οι εξετάσεις αυτές ονομάζονται Πανελλαδικές εξετάσεις. Από τα αποτελέσματα των εξετάσεων προκύπτει ο αριθμός των μορίων που έχει συγκεντρώσει ο υποψήφιος φοιτητής. Η Βάση Εισαγωγής καθορίζεται από τους πόσους φοιτητές έχει τη δυνατότητα να δεχτεί το Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα και τη ζήτηση που έχει το κάθε τμήμα ανά ακαδημαϊκό έτος. Η βάση εισαγωγής των Τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων των Τ.Ε.Ι. είναι χαμηλότερη συγκριτικά με αυτή των Τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων των Πανεπιστημίων καθώς ο μέσος όρος της βάσης εισαγωγής για το 2012 κυμαίνεται στα 10.036 μόρια, ενώ αυτή των Πανεπιστημίων στα 15.135 μόρια. Οι ενεργοί σπουδαστές όλων των Τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων στα Τ.Ε.Ι. συνολικά φτάνουν περίπου τους 7.500 φοιτητές. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

2.2 Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Κρήτης

Με το υπ' αριθμ. 137 Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 137/5-6-2013), τα τμήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουριστικών Επιχειρήσεων της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Κρήτης με έδρα το Ηράκλειο, προέβησαν σε συγχώνευση σε τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων με δυο εισαγωγικές κατευθύνσεις: (α) Διοίκησης Επιχειρήσεων και (β) Διοίκησης Τουριστικών Επιχειρήσεων και Επιχειρήσεων Φιλοξενίας. Η συγχώνευση των τμημάτων σε συνυφασμένη με τις επιταγές της εποχής, επέφεραν την ανάγκη για ένα νέο καινοτόμο πρόγραμμα σπουδών. Οι φοιτητές αποκτούν γνώσεις για να αντιλαμβάνονται έννοιες της Οικονομικής Επιστήμης και της Επιστήμης της Διοίκησης. Ειδικότερα, με το νέο πρόγραμμα σπουδών οι φοιτητές i) λαμβάνουν δεξιότητες στο να εφαρμόζουν σε σχέση με τις νέες τεχνολογίες, ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα ώστε να αξιοποιούν πρακτικά τις θεωρητικές γνώσεις τους στην διευθέτηση προβλημάτων και (β) εξασφαλίζουν ικανότητες διαχείρισης προβλημάτων που αφορούν το εσωτερικό ή και το εξωτερικό περιβάλλον μιας επιχείρησης. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

Γενικά, η εικόνα του νέου προγράμματος σπουδών είναι η ακόλουθη: Όλα τα μαθήματα είναι τετράωρα και για κάθε μάθημα υπολογίζονται πέντε (5) Διδακτικές

μονάδες. Σε κάθε εξάμηνο ο φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί σε έξι (6) μαθήματα, συγκεντρώνοντας συνολικά 30 Διδακτικές μονάδες. Μαθήματα Επιλογής διατίθενται από το πέμπτο (5ο) εξάμηνο και μετά. Στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται πέντε (5) μαθήματα με θεωρία και εργαστήρια (στα οποία η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική). (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

Πινάκας 1: Πρόγραμμα σπουδών

Α' Εξάμηνο	Β' Εξάμηνο	Γ' Εξάμηνο	Δ' Εξάμηνο	Ε' Εξάμηνο	ΣΤ' Εξάμηνο	Ζ' Εξάμηνο
Γενικές Αρχές Λογιστικής	Μαθηματικά ΙΙ	Αρχές Marketing	Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων	Αγορές Χρήματος και Κεφαλαίου	Διοικητική Δεοντολογία και Πρακτική	Προχωρημένη Χρήση Λογιστικών Φύλλων στο Management
Αστικό Δίκαιο	Μακροοικονομική	Εμπορικό Δίκαιο	Διεθνές Εμπόριο	Ανάλυση Αποφάσεων	Διαχείριση Εφοδιαστικής Αλυσίδας	Προχωρημένη Χρήση Λογιστικών Φύλλων στο Management (Εργαστήριο)
Μαθηματικά Ι	Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων	Διοίκηση ΜΜΕ & Επιχειρηματικότητα	Επιχειρησιακή Έρευνα	Ανάλυση Αποφάσεων Εργαστήριο	Τεχνικές Προβλέψεων για Manager Ι	Ηλεκτρονικό Εμπόριο και Νέες Τεχνολογίες
Μικροοικονομική	Στατιστική Επιχειρήσεων Ι	Οικονομική της Διοίκησης Ι	Επιχειρησιακή Έρευνα Εργαστήριο	Διοικητική Λογιστική	Διοίκηση Ολικής Ποιότητας	Διοίκηση Παραγωγικών Συστημάτων
Αγγλικά	Στατιστική Επιχειρήσεων Ι (Εργαστήριο)	Στατιστική Επιχειρήσεων ΙΙ	Επιχειρησιακά Αγγλικά και Επικοινωνία	Μεθοδολογία Έρευνας	B2B Marketing- Διοίκηση Πωλήσεων	Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων
Πληροφορική Ι	Χρηματοοικονομική Λογιστική	Χρηματοοικονομική Διοίκηση	Οικονομική Διοίκησης ΙΙ	Στρατηγική Επιχειρήσεων		Διοίκηση Διεθνών Επιχειρήσεων
Πληροφορική Ι (Εργαστήριο)	Χρήση Λογιστικών Φύλλων για την Επίλυση Προβλημάτων Οικονομικής & Διοίκησης Επιχειρήσεων		Οργανωσιακή Συμπεριφορά	Επιλογής (α) Ειδικά Θέματα Στατιστικής Εφαρμογής στη Διοίκηση και Marketing (β) Δημόσια Διοίκηση (γ) Event Management (δ) Συμπεριφορά	Επιλογής (α) Λογιστική Εταιρειών (β) Marketing Υπηρεσιών Τουρισμού (γ) Marketing Τεχνολογιών Προϊόντων (δ)	Επιλογής : (α) Τεχνικές Προβλέψεων για Manager ΙΙ (β) Διεθνείς Οργανισμοί και Θεσμοί (γ) Ειδικά Θέματα Επιχειρησιακής Έρευνας

Καταναλωτή
ή
Διαχείριση Κρίσεων
στον
Τουρισμό

2.3. Αντικείμενο σπουδών

Το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ. Ε.Ι Κρήτης, έχει κατευθύνει το αντικείμενο σπουδών στην εφαρμογή γνώσεων με στόχο το κοινωνικό και οικονομικό συμφέρον της κοινωνίας. Αυτό καθίσταται σαφές μέσω των προγραμμάτων που παρέχει, τον τρόπο διδασκαλίας και το αρμόδιο διδακτικό προσωπικό. Κύρια επιδίωξη του τμήματος είναι η διαμόρφωση στελεχών με γνώσεις υψηλά επιστημονικού επιπέδου, με βάση τα διεθνή επαγγελματικά και επιστημονικά πρότυπα. Οι απόφοιτοι είναι δυνατόν να αποτελέσουν ανθρώπινο δυναμικό επιχειρήσεων, ενώ καλύπτονται οι απαιτούμενες δεξιότητες και γνώσεις αλλά και η πρακτική εμπειρία ώστε να τεθούν επιτυχώς υπό διαχείριση οι επιστημονικές και οι επαγγελματικές ευθύνες που πηγάζουν από τις σύγχρονες επιχειρήσεις.

Οι μαθησιακοί σκοποί του τμήματος εξασφαλίζουν στους φοιτητές γνώσεις αναφορικά με τη Διοίκηση σε θεωρητικό επίπεδο, ώστε να καθίσταντο αντιληπτά τα προβλήματα που προκύπτουν στην επαγγελματική ζωή και να είναι δυνατόν να εφαρμοστούν σε πρακτικό επίπεδο οι σύγχρονες επιστημονικές και τεχνολογικές μέθοδοι. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

2.4. Διδασκαλία

Οι σπουδαστές ακολουθούν τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών που έχουν δηλώσει και η φοίτηση είναι υποχρεωτική. Ο τρόπος διδασκαλίας κάθε μαθήματος έχει να κάνει με τον καθηγητή, ο οποίος μπορεί να εφαρμόσει όποια μέθοδο κρίνει εκείνος πιο αποδοτική. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

Το τυπικό εκπαιδευτικό σχήμα για πτυχίο διοίκησης επιχειρήσεων είναι το τετραετές πρόγραμμα απολυτηρίου. Αυτό το πρόγραμμα συνήθως απαιτεί άτομα να ολοκληρώσουν 120 ώρες πριν από τη λήψη του πτυχίου. Το μάθημα περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση, τους ανθρώπινους πόρους, τις σχέσεις στο χώρο εργασίας, την οικονομία, το μάρκετινγκ, τη δυναμική της ομάδας και άλλα μαθήματα επιχειρήσεων ή διαχείρισης. Τα μαθήματα περιλαμβάνουν συνήθως ομάδες ομαδικής εργασίας που προωθούν τη χρήση πολλών ατόμων για να ολοκληρώσουν εργασίες που βασίζονται σε κλασικές επιχειρηματικές λειτουργίες. Αυξάνει έτσι τις επιχειρηματικές δεξιότητες. Οι βαθμοί διοίκησης επιχειρήσεων βοηθούν τα άτομα να αυξήσουν τις επιχειρηματικές τους δεξιότητες: ηγεσία, διαπροσωπική επικοινωνία, τεχνολογία και άλλα πολύτιμα χαρακτηριστικά γνωρίσματα. Αυτές οι δεξιότητες συνήθως αναφέρονται ως σκληρές δεξιότητες στο επιχειρηματικό περιβάλλον.

Οι σκληρές δεξιότητες είναι οι τεχνικές ικανότητες που μαθαίνουν τα άτομα μέσω της πολυετούς εμπειρίας ή της παραδοσιακής εκπαίδευσης. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

2.5. Χρονική Διάρθρωση Σπουδών

Το έτος σπουδών ξεκινά τον Σεπτέμβρη και λήγει τον Αύγουστο. Κάθε ακαδημαϊκό έτος έχει δύο εξάμηνα. Σε περίπτωση που ο αριθμός των εβδομάδων διδασκαλίας δεν ξεπερνά τις 13 τότε δεν πραγματοποιείται εξέταση. Η εγγραφή των φοιτητών στη σχολή πραγματοποιείται χωρίς κόστος και γίνεται πάντα όταν ξεκινά το εξάμηνο. Αν ο φοιτητής δεν εγγραφεί για δυο εξάμηνα, τότε διαγράφεται αυτόματα από τη σχολή. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον Ν. 4009/2011 (ΦΕΚ 195/6-9-2011), οι φοιτητές μπορούν να φοιτήσουν για 12 εξάμηνα από την πρώτη εγγραφή τους στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

Οι φοιτητές λαμβάνουν τα βιβλία για κάθε μάθημα που δήλωσαν κατά την εγγραφή τους στο εξάμηνο. Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση εξασφαλίζουν την παροχή των βιβλίων.

2.6. Βαθμολογία

Η βαθμολογία κυμαίνεται από το μηδέν έως το δέκα (0-10), με βάση το πέντε (5). Εάν η βαθμολογία είναι κάτω από πέντε (5) τότε η εξέταση του μαθήματος επαναλαμβάνεται. Τα μαθήματα διακρίνονται σε θεωρητικά και μικτά. Τα θεωρητικά μαθήματα περιλαμβάνουν το θεωρητικό μέρος, ενώ τα μικτά τόσο το θεωρητικό και εργαστηριακό τμήμα. Ο τελικός βαθμός για το μάθημα θεωρητικής φύσεως είναι ο βαθμός της τελικής εξέτασης στο μάθημα. Ενώ ο τελικός βαθμός του μικτού μαθήματος υπολογίζεται από τον υπολογισμό των βαθμών του θεωρητικού και του εργαστηριακού μέρους του μαθήματος σε συνδυασμό, αφού υπολογιστεί με γνώμονα συντελεστές που κλιμακώνονται μεταξύ 0,4 και 0,6 αντίστοιχα. Για να τελειώσουν οι σπουδές και την λήψη πτυχίου βασική προϋπόθεση η ολοκληρωμένη εξέταση σε 40 μαθήματα, την πραγματοποίηση πτυχιακής εργασίας και την πραγμάτωση της εξάμηνης πρακτικής άσκησης ή την εξασφάλιση 240 Διδακτικών Μονάδων. Ο βαθμός του πτυχίου βασίζεται στις διδακτικές μονάδες χωρίς να μετράει η πρακτική άσκηση. Ο χαρακτηρισμός του βαθμού του πτυχίου των αποφοίτων Τ.Ε.Ι. είναι ως εξής: • από 0 έως 4,9: «κακώς», • από 5 έως 6,9: «καλώς», • από 7 έως 8,4: «λίαν καλώς», • από 8,5 έως 10: «άριστα». (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

2.7. Διδακτικές Μονάδες

Το πρόγραμμα σπουδών είναι ανάλογα με τις υποχρεώσεις του σπουδαστή για κάθε μάθημα. Επίσης τα χαρακτηριστικά του είναι συνυφασμένα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Διδακτικών Μονάδων ECTS (European Credit Transfer System). Οι πιστωτικές ή διδακτικές μονάδες, που αντιστοιχούν σε κάθε μάθημα, σχετίζονται με τον κόπο που απαιτείται για την ολοκλήρωση των στόχων ενός ακαδημαϊκού προγράμματος από κάθε σπουδαστή. Γενικότερα, μία διδακτική μονάδα σχετίζεται με μια εβδομαδιαία ώρα διδασκαλίας σε όλα τα μαθήματα κάθε τμήματος. Το κάθε

εξάμηνο περιέχει μαθήματα με ορισμένες διδακτικές μονάδες. Οι διδακτικές μονάδες διαμορφώνονται σε σχέση με το πρόγραμμα ERASMUS με επιδίωξη να καταστούν πιο εύκολες οι ενέργειες ακαδημαϊκού τύπου των σπουδών στο εξωτερικό, αξιολογώντας την εργασία του συμμετέχοντος φοιτητή μεταξύ των συνεργαζομένων ιδρυμάτων. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

2.8. Εξετάσεις Περιόδου

Σε κάθε εξάμηνο διενεργείται εξεταστική και στη συνέχεια επαναληπτικές εξετάσεις. Οι εξετάσεις διαρκούν τρεις βδομάδες. Το χειμερινό εξάμηνο, η εξεταστική περίοδος έρχεται αφού τελειώσουν τα μαθήματα και η επαναληπτική τον Σεπτέμβριο. Το εαρινό σπουδαστικό εξάμηνο η εξεταστική είναι τον Ιούνιο και η επαναληπτική τον Σεπτέμβριο. Για τα μαθήματα που διδάσκονται σε κάθε εξάμηνο υπάρχουν εξετάσεις και μία επαναληπτική εξέταση. Η διάρκεια των εξετάσεων είναι τρεις εβδομάδες σε κάθε εξεταστική. Όλοι οι σπουδαστές μπορούν να συμμετέχουν στις εξετάσεις μόνο για τα μαθήματα που δήλωσαν ηλεκτρονικά στην αρχή του εξαμήνου. Η διάρκεια εξέτασης του κάθε μαθήματος είναι το πολύ τρεις ώρες. Ακόμα, η εξέταση των μαθημάτων διενεργείται με την ευθύνη των διδασκόντων των μαθημάτων και των επιτηρητών. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

2.9. Πτυχιακή Εργασία

Η Πτυχιακή Εργασία είναι υποχρεωτική στο όγδοο εξάμηνο. Οι σπουδαστές θα πρέπει να κάνουν πτυχιακή εργασία με βάση τα όσα έχουν διδαχθεί και αυτό γίνεται με την επιτήρηση κάποιου καθηγητή. Η παρουσίαση της εργασίας πραγματοποιείται σε τριμελή επιτροπή εκπαιδευτικών που βαθμολογούν. Η πτυχιακή λαμβάνει 20 διδακτικές μονάδες. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

Στην περίπτωση που ο φοιτητής συγκεντρώνει τα απαραίτητα προσόντα και έχει λάβει τις αναγκαίες γνώσεις, έχει την ικανότητα να εργαστεί σε όποιον φορέα επιλέξει εφαρμόζοντας στην πράξη όλα όσα έχει διδαχθεί σε θεωρητικό επίπεδο.

2.10. Πρακτική Άσκηση-Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης / ERASMUS

Ο σπουδαστής του τελευταίου εξαμήνου κάνει πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις ή οργανισμούς του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα στην Ελλάδα ή σε άλλες πόλεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus. Έτσι οι φοιτητές εφαρμόζουν πρακτικά τα όσα έμαθαν ενώ οι αμοιβές που λαμβάνουν είναι βάσει της αντίστοιχης νομοθεσίας.

Το Lifelong Learning Programme είναι ένα χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι το πιο διαδεδομένο και επιτυχημένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα σήμερα και δίνει την ευκαιρία στους φοιτητές της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης να πραγματοποιήσουν ένα μέρος των σπουδών σε αντίστοιχο ίδρυμα της Ευρώπης. Επιπρόσθετα, οι φοιτητές μπορούν να πραγματοποιήσουν την πρακτική τους άσκηση σε κάποια επιχείρηση ή οργανισμό με έδρα κάποια άλλη

ευρωπαϊκή χώρα. Το ERASMUS, πήρε την ονομασία του από τον φιλόσοφο και ανθρωπιστή του 15^{ου} αιώνα Έρασμο του Ρότερνταμ (1456-1536).

Δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα έχουν όλοι οι εγγεγραμμένοι στο 2ο έτος φοιτητές, οι οποίοι έχουν τελειώσει το πρώτο έτος. Ο φοιτητής μπορεί να συμμετάσχει στο πρόγραμμα Erasmus, εφόσον έχει κάποια στοιχεία. Αρχικά, μία καλή επίδοση η οποία φαίνεται στην αναλυτική βαθμολογία. Ακόμα θα πρέπει ο φοιτητής να γνωρίζει τη γλώσσα της χώρας όπου θα παρακολουθήσει το πρόγραμμα και να έχει λάβει και πιστοποίηση γνώσης. Σημαντικό στοιχείο ακόμα είναι ο φοιτητής να συγκεντρώνει και τα στοιχεία τα οποία απαιτεί το κάθε τμήμα. Η διάρκεια της υποτροφίας διαφοροποιείται στο κάθε τμήμα. Η περίοδος που θα διανύσει ο σπουδαστής στο εξωτερικό θα πρέπει να εντάσσεται στο χρονικό πλαίσιο των σπουδών του. Στο ίδρυμα υποδοχής ο σπουδαστής μπορεί να διδαχθεί μαθήματα και να υλοποιήσει την πτυχιακή του εργασία. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν 33 χώρες, τα 27 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Δημοκρατία της Τσεχίας, Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιρλανδία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Μάλτα, Ολλανδία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Δημοκρατία της Σλοβακίας, Φιλανδία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο), η Ισλανδία, η Νορβηγία, το Λιχτενστάιν, η Κροατία, η Τουρκία και η Ελβετία. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

2.11 Διοικητική Οργάνωση Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων

Η διοίκηση των Τ.Ε.Ι. διενεργείται από τα ορισμένα συλλογικά και ατομικά όργανα διοίκησης : Η Συνέλευση του Τ.Ε.Ι.: Σε αυτή περιλαμβάνεται ο πρόεδρος, οι αντιπρόεδροι, οι διευθυντές της κάθε σχολής, οι προϊστάμενοι, ο εκπρόσωπος του διοικητικού προσωπικού και κάποιος εκπρόσωπος φοιτητών. Το Συμβούλιο του Τ.Ε.Ι.: Απαρτίζεται από τον πρόεδρο, τους αντιπροέδρους, τους διευθυντές των σχολών, έναν εκπρόσωπο των σπουδαστών και τον γενικό γραμματέα του Τ.Ε.Ι. Το συμβούλιο του Τ.Ε.Ι φροντίζει την ομαλή λειτουργία του Τ. Ε. Ι. Ο Πρόεδρος του Τ.Ε.Ι.:Ο πρόεδρος εκλέγεται για τέσσερα (4) χρόνια και εκπροσωπεί το Τ.Ε.Ι. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων διοικείται από τη Γενική Συνέλευση, το Συμβούλιο και τον Προϊστάμενο του Τμήματος. Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος: Αποφασίζει για θέματα, που αφορούν τη λειτουργία του τμήματος σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του Τ.Ε.Ι. και συμμετέχουν ο προϊστάμενος του τμήματος, όλα τα μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού, εκπρόσωποι των φοιτητών και εκπρόσωποι του ειδικού τεχνικού προσωπικού.

Το Συμβούλιο του Τμήματος: συμμετέχουν ο προϊστάμενος του τμήματος, οι υπεύθυνοι των τομέων, ένας εκπρόσωπος των φοιτητών και ένας εκπρόσωπος του ειδικού τεχνικού προσωπικού εφόσον συζητούνται θέματα, που αφορούν μέλη του. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

2.12 Προσωπικό Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων

Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων περιλαμβάνει τους Καθηγητές, τους Αναπληρωτές Καθηγητές, τους Επίκουρους Καθηγητές του Τμήματος, το έκτακτο

διδασκτικό προσωπικό και το Ειδικό και Εργαστηριακό Διδασκτικό Προσωπικό. Οι Καθηγητές και Αναπληρωτές Καθηγητές αποτελούν το μόνιμο προσωπικό. Ακόμα οι Επίκουροι Καθηγητές είναι προσωρινοί. Το έκτακτο διδασκτικό προσωπικό διδάσκει με ετήσιες ή εξαμηνιαίες συμβάσεις και το έργο του είναι κατά βάση εκπαιδευτικό. Το Ειδικό και Εργαστηριακό Διδασκτικού Προσωπικό (Ε.Ε.ΔΙ.Π.) επιτελεί, εργαστηριακό σκοπό στα Α.Ε.Ι. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

3.1. Απόφοιτοι

Οι απόφοιτοι με πτυχίο σε επιχειρήσεις μπορούν να λάβουν επαγγελματική σταδιοδρομία, συμπεριλαμβανομένων βασικών διοικητικών ρόλων σε ιδιωτικούς, δημόσιους και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Πολλοί βρίσκουν απασχόληση ως ασκούμενοι διαχείρισης ή διευθυντικά στελέχη στον κλάδο των πωλήσεων ή του λιανικού εμπορίου. Άλλοι εργάζονται ως βοηθοί του έργου, διευθυντές γραφείων και ειδικοί υποστήριξης με γνώμονα την τεχνολογία. (Πατρινός, 2003)

Με πτυχίο στην επιχειρηματική διοίκηση, θα είστε κατάλληλος για μια σειρά από ηγετικές θέσεις και άλλους προχωρημένους ρόλους σε ιδιωτικούς, δημόσιους και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Θα έχετε τη δυνατότητα να εργάζεστε σε διάφορες βιομηχανίες ως επιχειρηματικός αναλυτής, γενικός διευθυντής ανθρώπινου δυναμικού, διαχειριστής επιχειρήσεων ή ειδικός μάρκετινγκ. Ορισμένοι πτυχιούχοι επιχειρήσεων διοίκησης επιχειρήσεων, επίσης, επιχειρούν στην επιχειρηματικότητα, δημιουργώντας από μόνα τους τις δικές τους επιτυχημένες επιχειρήσεις.

Οι απόφοιτοι μπορούν να αναπτύξουν διαδικασίες και πολιτικές διαχείρισης αρχείων και να εντοπίσουν περιοχές για να αυξήσουν την αποδοτικότητα και την αυτοματοποίηση των διαδικασιών. Ακόμα είναι βασική η ανάπτυξη δεξιότητας για τη δημιουργία και τη διατήρηση διαδικασιών αυτοματοποιημένων δεδομένων ενώ δίνεται η δυνατότητα να εντοπίζουν, να αξιολογούν και να εφαρμόζουν εξωτερικές υπηρεσίες και εργαλεία για την υποστήριξη της επικύρωσης και του καθαρισμού των δεδομένων. Οι απόφοιτοι μέσω του πτυχίου μπορούν να παράγουν και να παρακολουθούν βασικούς δείκτες απόδοσης, να αναπτύξουν και να υποστηρίξουν διαδικασίες υποβολής εκθέσεων, ενώ εξοικειώνονται με την παρακολούθηση και τον έλεγχο της ποιότητας των δεδομένων. Οι απόφοιτοι μπορούν να επικοινωνήσουν με εσωτερικούς και εξωτερικούς πελάτες για να κατανοήσουν πλήρως το περιεχόμενο των δεδομένων, να συγκεντρώνουν, να κατανοούν και να τεκμηριώνουν λεπτομερείς επιχειρηματικές απαιτήσεις χρησιμοποιώντας κατάλληλα εργαλεία και τεχνικές. Ο απόφοιτος μπορεί να σχεδιάζει και διεξάγει έρευνες και να αναλύει τα δεδομένα της έρευνας, να χειραγωγήσουν, να αναλύσουν και να ερμηνεύσουν σύνθετα σύνολα δεδομένων σχετικά με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του εργοδότη, ενώ δίνεται και η ικανότητα να προετοιμάζει ο απόφοιτος αναφορές για εσωτερικά και εξωτερικά ακροατήρια χρησιμοποιώντας εργαλεία αναφορών επιχειρηματικών αναλύσεων. Επιτυγχάνεται επιπρόσθετα η δημιουργία πινάκων δεδομένων, γραφημάτων και οπτικοποιήσεων που παρέχουν συγκριτική αξιολόγηση τομέων και ανταγωνιστών ενώ μπορεί να αναλύσει μεγάλα σύνολα δεδομένων, να συντάσσει συμπεράσματα

και να τα παρουσιάσει με επιτυχία στη διαχείριση χρησιμοποιώντας ένα εργαλείο αναφοράς. (Bennett, 1995)

3.2. Τα Επαγγελματικά Δικαιώματα των Πτυχιούχων του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων των Τ.Ε.Ι.

Τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων τα προσδιορίζει το προεδρικό διάταγμα 514/89 (ΦΕΚ 218/τ.Α/5.10/89) σε εφαρμογή των διατάξεων της παρ.2γ' του άρθ.25 του ιδρυτικού νόμου των Τ.Ε.Ι. 1404/83 (ΦΕΚ 173/τ.Α/22-11-1983). Ακόμα δικαιώματα έχουν προσδιορισθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2515/97 "Άσκηση Επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού" (ΦΕΚ 154/τ.Α/25-7-97) και του Π.Δ.340/98 "Περί επαγγέλματος του Λογιστή - Φοροτεχνικού και της αδείας ασκήσεως του" (ΦΕΚ 228/τ.Α/6-10-98) όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθ.13 του Ν.2771/99 (ΦΕΚ 280/τ.Α/16-12-99) και του άρθ.17 του Ν.3470/2006 (ΦΕΚ 132/τ.Α/28-6-2006). Με βάση σχετικές διατάξεις, το τμήμα παρέχει ανάλογους διαγωνισμούς του δημοσίου για διοικητικά στελέχη καθώς και προκηρύξεις της ΑΣΠΑΙΤΕ (πρώην ΣΕΛΕΤΕ) ώστε οι απόφοιτοι να αποκτήσουν γνώσεις και να μπορέσουν να διδάξουν. Μια προοπτική για τους αποφοίτους που επιθυμούν να έχουν ακαδημαϊκή καριέρα είναι η τριτοβάθμια εκπαίδευση αφού λάβουν μεταπτυχιακές γνώσεις, αλλά και ανάλογη εμπειρία, και την δυνατότητα να προβαίνουν σε έρευνες. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

Επίσης, το ΦΕΚ 132/28.06.2006 παραθέτει ότι οι απόφοιτοι των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων των Τ.Ε.Ι. έχουν τη δυνατότητα να ακολουθήσουν το επάγγελμα του λογιστή φοροτεχνικού Γ' τάξης από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος μετά την άσκηση του επαγγέλματος του λογιστή για τέσσερα χρόνια μετά την απόκτηση του πτυχίου και την δυνατότητα λήψης άδειας ασκήσεως λογιστή φοροτεχνικού Β' τάξης μετά την 3ετή άσκηση του επαγγέλματος του λογιστή Γ' τάξης.

Οι πτυχιούχοι του τμήματος με την απόκτηση του πτυχίου τους εξασκούν το επάγγελμα, στο πλαίσιο των παραπάνω επαγγελματικών δικαιωμάτων. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

3.3. Επαγγελματικές Προοπτικές

Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, της σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. έχουν δικαίωμα απασχόλησης σε όλο το φάσμα της Διοίκησης Ενεργειών και Διαχείρισης Έργων των Επιχειρήσεων. Οι τομείς απασχόλησης τους είναι: Δημόσιος Τομέας. Οι προσλήψεις στους δημόσιους φορείς απασχόλησης γίνονται μέσω του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) με γραπτό διαγωνισμό ή με σειρά προτεραιότητας. Οι πτυχιούχοι μπορούν να εργαστούν ως: α) Στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης και β) Στελέχη σε Δημοσίες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς (Δ.Ε.Κ.Ο.) και Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Ιδιωτικός Τομέας. Οι απόφοιτοι των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων έχουν συμφέρον να επιλέγουν, ιδιαίτερα στην αρχή της σταδιοδρομίας τους, να εργαστούν σε επιχειρήσεις στις οποίες τους δίνεται αυξημένη δυνατότητα βελτίωσης των δεξιοτήτων και γνώσεών τους. Οι συνήθεις εργοδότες στον Ιδιωτικό Τομέα είναι οι ακόλουθοι: α) Επιχειρήσεις Παροχής Υπηρεσιών, β) Επιχειρήσεις Παραγωγής Προϊόντων και γ) Τράπεζες Αυτό-απασχόληση – Επιχειρηματικότητα. Ο πτυχιούχος

Διοίκησης Επιχειρήσεων μπορεί να απασχοληθεί παρέχοντας ατομικές υπηρεσίες δημιουργώντας τη δική του επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή παραγωγής αγαθών. Οι υπηρεσίες που μπορεί να προσφέρει μέσα από την απασχόληση καλύπτουν όλο το φάσμα δραστηριοτήτων που ορίζεται από τα επαγγελματικά του δικαιώματα, ενώ σε σύνθετες επιχειρήσεις όπου απαιτείται η συνεργασία περισσότερων ειδικοτήτων δεν υπάρχει περιορισμός. (Καραμεσίνη,2008)

Οι πτυχιούχοι έτσι του τμήματος αυτού έχουν την δυνατότητα να απασχοληθούν σε όλους τους κλάδους γενικότερα της Διοίκησης Επιχειρήσεων. Μπορούν έτσι να απασχοληθούν σαν στελέχη στον δημόσιο τομέα, αλλά και σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού. Παράλληλα είναι ικανοί οι φοιτητές να απασχοληθούν και στον τομέα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ακόμα οι πτυχιούχοι είναι δυνατόν να απασχοληθούν ως σύμβουλοι ανθρώπινου δυναμικού, ως μέλη ομάδων ερευνητικού χαρακτήρα, ως εκπαιδευτικοί. Μπορούν επίσης να απασχοληθούν σε κάποια δική τους επιχείρηση ή να ιδρύσουν μία νέα. (Τζωρτζάκης, Τζωρτζάκη,2002)

Λίγα παραδείγματα επιλογών σταδιοδρομίας

- Βιομηχανία (Grolsch, Philips, Bosch, Siemens, Volkswagen)
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες (Boston Consulting Group, McKinsey, Deloitte, KPMG, Booz & Allen)
- Διεθνείς οργανισμοί (ΕΕ, Παγκόσμια Τράπεζα, Shell)

Το επίκεντρο του ενδιαφέροντος στις καινοτόμες και επιχειρηματικές διαδικασίες θα επιτρέψει στους φοιτητές να αναπτύξουν ικανότητες που σχετίζονται με μια μεγάλη ποικιλία οργανώσεων και οργανωτικών λειτουργιών. Μερικοί από τους φοιτητές ξεκινούν τη σταδιοδρομία τους σε επιχειρήσεις και πολλοί γίνονται πολύτιμοι επιχειρηματικοί σύμβουλοι, έμποροι / υπεύθυνοι ανάπτυξης επιχειρήσεων, διευθυντές έργων και ερευνητές, συμβάλλοντας έτσι στην ευρεία βελτίωση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας σε υπάρχοντες οργανισμούς. Η καινοτομία και η επιχειρηματικότητα είναι ζωτικής σημασίας για όλες σχεδόν τις οργανώσεις σήμερα. Αυτό σημαίνει ότι οι απόφοιτοι έχουν μεγάλη ζήτηση στην αγορά εργασίας. Ως απόφοιτοι του Τ.Ε.Ι διοίκησης επιχειρήσεων, μπορούν να ακολουθήσουν καριέρα σε συμβουλευτικές υπηρεσίες υψηλού επιπέδου, διαχείριση στρατηγικής έρευνας και ανάπτυξης, χάραξη πολιτικής, επιχειρηματικότητα ή ακαδημαϊκή έρευνα.

Ακολουθούν ορισμένοι τύποι κορυφαίων στελεχών:

- **Επικεφαλής οικονομικοί λειτουργοί:** Λογαριασμός για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση μιας εταιρείας. Καθορίζουν τους οικονομικούς στόχους, τους στόχους και τους προϋπολογισμούς του οργανισμού. Μπορούν να επιβλέπουν επενδύσεις και να διαχειρίζονται περιουσιακά στοιχεία.
- **Διευθυντές πληροφορικής:** Υπεύθυνος για τη συνολική τεχνολογική καθοδήγηση μιας εταιρείας, η οποία περιλαμβάνει τη διαχείριση της τεχνολογίας των πληροφοριών και των συστημάτων πληροφορικής.
- **Διευθυντές:** Παρακολουθήστε άλλα στελέχη που διευθύνουν τις δραστηριότητες διαφόρων τμημάτων, όπως οι ανθρώπινοι πόροι και οι πωλήσεις.

- **Επικεφαλής υπεύθυνοι βιωσιμότητας:** Αντιμετώπιση θεμάτων βιωσιμότητας μέσω της επίβλεψης μιας στρατηγικής εταιρικής βιωσιμότητας. Για παράδειγμα, μπορούν να διαχειρίζονται προγράμματα ή πολιτικές που σχετίζονται με περιβαλλοντικά ζητήματα και να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση του οργανισμού με τους σχετικούς κανονισμούς.
- **Γενικοί διευθυντές και υπεύθυνοι επιχειρήσεων:** Παρακολουθούν επιχειρήσεις που είναι πολύ διαφορετικές για να ταξινομηθούν σε έναν τομέα διαχείρισης ή διοίκησης. Οι ευθύνες μπορούν να περιλαμβάνουν τη διαμόρφωση πολιτικών, τη διαχείριση καθημερινών επιχειρήσεων και τον προγραμματισμό της χρήσης υλικών και ανθρώπινων πόρων. Κάνουν προγράμματα προσωπικού, αναθέτουν εργασία και εξασφαλίζουν ότι τα έργα ολοκληρώνονται. (<https://www.teicrete.gr>)

3.4. Διεθνείς Προοπτικές

Ο πτυχιούχος ενός Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων έχει την δυνατότητα να αποκατασταθεί επαγγελματικά σε οποιαδήποτε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι δίνονται ίσες ευκαιρίες όπως και στη χώρα μας. Συχνά στην Ευρώπη οι δυνατότητες που εξασφαλίζονται είναι και περισσότερες. Θα πρέπει βέβαια ο μελλοντικός εργαζόμενος να μπει στη διαδικασία να μάθει τη γλώσσα της χώρας που του παρέχει εργασία. Η αναγνώριση των πτυχίων είναι εγγυημένη διότι τα ΤΕΙ έχουν αποκτήσει ίση αξία με τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και έχουν αναβαθμιστεί. Αυτό ισχύει σε όλες τις χώρες. Σε γενικές γραμμές τα πτυχία αναγνωρίζονται σε όλες τις χώρες του κόσμου.

Οι ικανότητες που διασφαλίζονται μέσω ενός πτυχίου επιχειρήσεων και διαχείρισης, επιτρέπουν στον κάτοχο τη συμμετοχή στην οργάνωση μιας επιχείρησης γρήγορα και εποικοδομητικά. (<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184>)

Η ικανότητα να εντοπίσει κανείς τις τάσεις και τα πρότυπα και να διεξάγει επιχειρηματικές δραστηριότητες σύμφωνα με έναν κώδικα δεοντολογίας είναι βασικό χαρακτηριστικό σε μια δεδομένη στιγμή. Αλλά με τις ανάγκες σε προσωπικό συχνά να ελαττώνονται χάρη στην τεχνολογική πρόοδο, η διοίκηση των επιχειρήσεων είναι πιο περίπλοκη από ποτέ. Παρόλο που ίσως μπορεί κανείς να βρεί μια εργασία αρχικού επιπέδου - όπως ένας διαχειριστής γραφείου - με πτυχίο συνεργάτη, θα πρέπει να συμβαδίσει με τις αλλαγές της βιομηχανίας και να κερδίσει ένα πτυχίο για να αναβαθμιστεί στην εταιρική σκάλα. Η απόκτηση τουλάχιστον ενός MBA θα μπορούσε να αυξήσει τις επιλογές σταδιοδρομίας και να δώσει πρόσβαση σε διοικητικούς και διοικητικούς ρόλους, αλλά κερδίζοντας διδακτορικό θα ανοίξει λεωφόρους σε τομείς όπως ο ακαδημαϊκός και η έρευνα. Σπουδαίο είναι να μάθει κανείς μια νέα γλώσσα - η επιχείρηση δεν περιορίζεται μόνο στις αγγλόφωνες χώρες. Τοποθεσίες όπως η Ινδία και η Κίνα είναι τεράστιες ευκαιρίες στην αγορά. Επέρχεται εξοικείωση με τον υπολογιστή, δίνονται κάποια μαθήματα πληροφορικής και επιστήμης υπολογιστών και διδάσκονται διαφορετικές εφαρμογές λογισμικού που θα χρειαστεί κανείς για να δραστηριοποιηθεί καλύτερα και πιο γρήγορα. Επίσης, η απόκτηση πιστοποίησης ή αδειοδότησης δείχνει στους πιθανούς εργοδότες ότι ο απόφοιτος είναι εξειδικευμένος και επιτυχημένος επαγγελματίας στην καριέρα που επέλεξε και μπορεί να διαδραματίσει κάποιο ρόλο στις αποφάσεις απασχόλησης. (Τζωρτζάκης, Τζωρτζάκη, 2002)

3.5. Προσδοκώμενος μισθός για αποφοίτους Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Γενικά η ικανότητα απολαβής υψηλών μισθών είναι ένα σημαντικό στοιχείο για τους φοιτητές Διοίκησης. Αμέσως μετά την αποφοίτηση τους δεν λαμβάνουν έναν πολύ υψηλό μισθό, τους παρέχονται όμως όλα τα εφόδια ώστε να αναδειχθούν και να αποκτήσουν μία θέση που θα τους αποδώσει ικανοποιητικές αμοιβές στην πορεία.

Το πτυχίο στη Διοίκηση δεν είναι συνυφασμένο με έναν υψηλό μισθό, αν ο φοιτητής δεν αξιοποιήσει τις γνώσεις του. Η αποφοίτηση με καλό βαθμό σαφώς εξασφαλίζει ένα καλό και λαμπρό μέλλον χωρίς όμως να σημαίνει ότι παύουν διαρκώς να υπάρχουν νέες δυνατότητες εξέλιξης. Για όσους σπουδάζουν σε επίπεδο μάστερ, ο μισθός είναι βέβαια μεγαλύτερος. (Αναστασίου, 2016)

Οι σπουδές λοιπόν στη διοίκηση επιχειρήσεων συχνά όπως έχουν αποδείξει σχετικές έρευνες επιφέρουν πολύ καλές θέσεις εργασίας στους αποφοίτους. Ο ετήσιος μισθός ξεπερνά κάποιες φορές τα 95.000 ευρώ ετησίως σε παγκόσμιο επίπεδο. (www.mononews.gr)

Οι μεγάλες εταιρείες διοίκησης επιχειρήσεων λαμβάνουν μια ποικιλία μαθημάτων που τους προετοιμάζουν για μια σειρά επιλογών σταδιοδρομίας. Στην πραγματικότητα, οι περισσότερες από τις θέσεις εργασίας στον κατάλογο των κορυφαίων θέσεων εργασίας στις ΗΠΑ είναι κατάλληλες για τις μεγάλες διοικήσεις επιχειρήσεων. Οι μισθοί για ένα πτυχίο είναι υψηλότεροι από τον εθνικό μέσο όρο και ένα μεταπτυχιακό δίπλωμα μπορεί να προσθέσει επιπλέον εισόδημα ετησίως. Σύμφωνα με μια έρευνα του 2012 από την Εθνική Ένωση Κολλεγίων και Εργοδοτών, οι διοργανωτές διοίκησης επιχειρήσεων με πτυχίο πανεπιστημίου κέρδισαν μεγάλο αρχικό μισθό. (Bennett, 1995)

Συγκρίνοντας κανείς δημοφιλείς σταδιοδρομίες στη διοίκηση επιχειρήσεων μπορεί να πληροφορηθεί γιατί ένας μισθός διοίκησης επιχειρήσεων είναι παραδοσιακά υψηλότερος από άλλες επαγγελματικές σταδιοδρομίες. Σε αντίθεση με πολλούς επιχειρηματικούς τομείς που είναι συνυφασμένοι άμεσα με ένα προκαθορισμένο σύνολο επαγγελματικών σταδιοδρομιών, για παράδειγμα, η διοίκηση επιχειρήσεων παρέχει τις γενικές δεξιότητες που μπορούν να μεταφερθούν σε ένα ευρύ φάσμα σταδιοδρομιών στην επιχείρηση. Εστιάζοντας στις διοικητικές και επιχειρησιακές δεξιότητες που είναι ζωτικής σημασίας για τη λειτουργία μιας επιχείρησης, το ιστορικό επιχειρηματικής διοίκησης μπορεί να εφαρμοστεί σε κάθε βιομηχανία του επιχειρηματικού κόσμου. Σπουδαίο είναι να παρακολουθήσει κανείς μερικά στατιστικά στοιχεία σχετικά με το εύρος μισθών διοίκησης επιχειρήσεων, την αύξηση της απασχόλησης και τους τύπους εργοδότη για τους διαχειριστές.

Είναι δύσκολο να γνωρίζουμε τι μπορούμε να αναμένουμε από ένα μισθό διοίκησης επιχειρήσεων, καθώς η πειθαρχία ανοίγει πολλές πιθανές πορείες καριέρας, καθένα με ποικίλα επίπεδα προσφοράς και ζήτησης. Όπως και σε όλες σχεδόν τις σταδιοδρομίες, ο υψηλότερος βαθμός που κατέχετε, τόσο υψηλότερος είναι ο μισθός. Ένα πτυχίο στην επιχειρηματική διοίκηση μπορεί να προσθέσει πολλά χρήματα στον μισθό ή περισσότερα ετησίως στο δυναμικό κέρδους, ενώ ένα MBA μπορεί να προσθέσει ακόμα περισσότερα, ξεκινώντας σε ανώτερες θέσεις εργασίας διαχείρισης με μεγαλύτερη ευθύνη και, συνεπώς, κερδίζει κανείς μεγαλύτερο μισθό που μπορεί να περιλαμβάνει ένα πακέτο μπόνους. Υπάρχει ζήτηση για αυτήν την καριέρα. Σύμφωνα με το Γραφείο Στατιστικής Εργασίας των Η.Π.Α., η ζήτηση για διοίκηση επιχειρήσεων αναμένεται να αυξηθεί περίπου όσο το μέσο όρο για όλα τα

επαγγέλματα. Ωστόσο, η αύξηση της απασχόλησης ποικίλλει ανάλογα με τον τομέα της διοίκησης επιχειρήσεων στην οποία επιλέγει να ειδικευτεί κανείς. (Bennett, 1995)

3.6 Επαγγελματική σταδιοδρομία

Οι απόφοιτοι έχουν την δυνατότητα να απασχοληθούν σε όλες τις επιχειρήσεις διοικητικού χαρακτήρα και τους οργανισμούς. Με βάση τα μαθήματα που έχουν διδαχθεί ο πτυχιούχος της διοίκησης έχει πολλές διεξόδους. Δραστηριοποιείται είτε ατομικά είτε σε ομαδικό πλαίσιο ενώ παρατηρείται ευρεία κλίμακα των όσων ο απόφοιτος μπορεί να προσφέρει. Η Διοίκηση Επιχειρήσεων και άλλα σχετικά είναι ανάμεσα στα πιο δημοφιλή πεδία σπουδών σε πανεπιστήμια ανά τον κόσμο, κυρίως σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Παρατηρείται έτσι ζήτηση για αποφοίτους σχολών Διοίκησης σε όλο τον κόσμο γιατί έχει σχέση με κάθε τομέα της σύγχρονης ανθρώπινης κοινωνίας. Άλλωστε τα επαγγέλματα που προϋποθέτουν πτυχίο Διοίκησης Επιχειρήσεων ποικίλουν και συχνά εξασφαλίζουν υψηλές αμοιβές.

Οι πτυχιούχοι του Πανεπιστημίου εισέρχονται στην αγορά εργασίας με εξαιρετικές προοπτικές διεθνούς σταδιοδρομίας. Ορισμένοι συμμετέχουν σε εμπορικές εταιρείες, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, κυβερνητικά ή επιστημονικά ιδρύματα, συχνά σε επίπεδο διοίκησης. Η πορεία της καριέρας θα μπορούσε να ξεκινήσει σε διάφορους τομείς, όπως η χρηματοδότηση, η εμπορία, η προμήθεια ή η διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, ανάλογα με το ακαδημαϊκό προφίλ. Με τον καιρό μπορεί να αποκτήσει ο κάθε πτυχιούχος ηγετική ή στρατηγική θέση. (Bennett, 1995)

Το επίκεντρο του ενδιαφέροντος στις καινοτόμες και επιχειρηματικές διαδικασίες θα επιτρέψει στους φοιτητές να αναπτύξουν ικανότητες που σχετίζονται με μια μεγάλη ποικιλία οργανώσεων και οργανωτικών λειτουργιών. Μερικοί από τους φοιτητές ξεκινούν τη σταδιοδρομία τους σε επιχειρήσεις και πολλοί γίνονται πολύτιμοι επιχειρηματικοί σύμβουλοι, έμποροι / υπεύθυνοι ανάπτυξης επιχειρήσεων, διευθυντές έργων και ερευνητές, συμβάλλοντας έτσι στην ευρεία βελτίωση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας σε υπάρχοντες οργανισμούς. Η καινοτομία και η επιχειρηματικότητα είναι ζωτικής σημασίας για όλες σχεδόν τις οργανώσεις σήμερα. Αυτό σημαίνει ότι οι απόφοιτοι έχουν μεγάλη ζήτηση στην αγορά εργασίας. Ως απόφοιτοι του ΤΕΙ διοίκησης επιχειρήσεων, μπορούν να ακολουθήσουν καριέρα

σε συμβουλευτικές υπηρεσίες υψηλού επιπέδου, διαχείριση στρατηγικής έρευνας και ανάπτυξης, χάραξη πολιτικής, επιχειρηματικότητα ή ακαδημαϊκή έρευνα. (Bennett, 1995)

Σύμφωνα με σχετικές μελέτες, ο τομέας του μάρκετινγκ γίνεται όλο και πιο ψηφιακός και βασίζεται σε πληροφορίες. Αυτό είναι φανερό στις σημερινές κενές θέσεις που σχετίζονται με το μάρκετινγκ. Οι εμπορικοί οργανισμοί στους τομείς B2C και B2B, οι οργανισμοί παροχής υπηρεσιών, οι συμβουλευτικές εταιρείες και οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί θέλουν τους εργαζομένους με προηγμένες γνώσεις σε αυτούς τους τομείς. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν τεράστιες ευκαιρίες σταδιοδρομίας για αποφοίτους ειδικευμένους σε αυτούς τους τομείς.

Οι σπουδές στη Διοίκηση Επιχειρήσεων εξασφαλίζουν μοναδικές ευκαιρίες για ανάπτυξη δεξιοτήτων στην ανάλυση, την ομαδική εργασία, τη συμβουλευτική και τη διαχείριση έργων. (<https://www.proson.gr>)

3.7. Καριέρα

Η Διοίκηση Επιχειρήσεων είναι ένα τεράστιο πεδίο σπουδών που εξοπλίζει τους μαθητές με τις γνώσεις και τις πληροφορίες σχετικά με επιχειρηματικά θέματα και αναπτύσσει τις πρακτικές ικανότητες μάθησης, τις επικοινωνιακές δεξιότητες και τη δυνατότητα λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων. Η λειτουργία των περισσότερων πανεπιστημίων και ανώτερων ιδρυμάτων για τέσσερα χρόνια είναι ένα πρόγραμμα που περιλαμβάνει μαθήματα γενικής επιχειρηματικότητας και έχει σχεδιαστεί για να παρέχει μια ευρεία οπτική γωνία των λειτουργικών περιοχών μιας επιχείρησης και των διασυνδέσεων των επιχειρήσεων, επιτρέποντας ταυτόχρονα την εξειδίκευση σε μια συγκεκριμένη περιοχή. (edu4u.gr/Comments.aspx?qId=49763)

Ο τομέας της διοίκησης επιχειρήσεων περιλαμβάνει τη συνεργασία με τους ανθρώπους - πρόσληψη, εκπαίδευση, συντονισμό και δημιουργία ενός αποτελεσματικού περιβάλλοντος για την επίτευξη των οργανωτικών στόχων. Οι απόφοιτοι διαχείρισης της έξυπνης επιχείρησης μπορούν να εργαστούν σε πολλούς τομείς, δεδομένου ότι οι παράγοντες διαχείρισης των ανθρώπινων, οικονομικών και υλικών πόρων αποτελούν τον πυρήνα όλων των επιχειρηματικών οργανώσεων και ακόμη και των μη κερδοσκοπικών φορέων. Οι απόφοιτοι της Διοίκησης Επιχειρήσεων μπορούν να εργαστούν ως διευθυντές επιχειρήσεων, διευθυντές προγραμμάτων / ανώτεροι υπάλληλοι, διοικητικοί υπάλληλοι και πλήθος άλλων διευθυντικών και διοικητικών θέσεων. (Κακούρης, 2010)

Οι απόφοιτοι μπορούν επίσης να αναζητήσουν σταδιοδρομίες σε άλλους συναφείς τομείς όπως το μάρκετινγκ (ανάπτυξη επιχειρήσεων, PR, πωλήσεις / μάρκετινγκ κτλ.), Χρηματοοικονομικά (λογιστική, διαχείριση λογαριασμών, επενδύσεις κλπ).

Ορισμένοι από τους τομείς και τις βιομηχανίες όπου οι απόφοιτοι της διοίκησης επιχειρήσεων μπορούν να εξασφαλίσουν θέσεις εργασίας περιλαμβάνουν

- Μέσα & επικοινωνίες
- Συμβουλευτική
- Χρηματοπιστωτικά και επενδυτικά ιδρύματα
- Βιομηχανία / Παραγωγή
- Φιλοξενία / Τουρισμός
- ΜΚΟ / Οργανισμοί και τόσες άλλες βιομηχανίες

Εναλλακτικά (Λαλούμης –Ρούπας, 1999):

- πολυεθνικές, τράπεζες, συνταξιοδοτικά ταμεία και ασφαλιστικές εταιρείες (π.χ. ως οικονομικός αναλυτής)
- επιχειρήσεις όλων των μεγεθών σε όλες τις βιομηχανίες (π.χ. ως διαχειριστής μάρκετινγκ)
- υπηρεσία (π.χ. ως σύμβουλος)
- ακαδημαϊκά ιδρύματα (π.χ. ως λέκτορας)
- συμβουλευτικές εταιρείες (π.χ. λογιστές ή συμβούλους διαχείρισης)

Ουσιαστικά όλοι οι επιχειρηματικοί οργανισμοί και οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί έχουν θέσεις για διευθυντικά στελέχη και διαχειριστές, οπότε οι ευκαιρίες για τους πτυχιούχους της διοίκησης επιχειρήσεων περιορίζονται .

Ο σκοπός του τμήματος είναι διπλός. Σκοπεύει να διαμορφώσει επιστήμονες άρτιους με γνώσεις υψηλού επιπέδου που θα κατέχουν τη θεωρητική βάση, θα λάβουν όμως και τις απαιτούμενες πρακτικές δεξιότητες, βελτιώνοντας τα ενδιαφέροντα και τις ικανότητες τους.

Καθίσταται επίσης σαφές το γεγονός ότι η σχέση του τμήματος με την αγορά εργασίας καθίσταται στενή. Η πρακτική άσκηση που παρέχεται είναι συνυφασμένη με θέσεις εργασίας σε επιχειρήσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Πρόκειται για ένα απαραίτητο προσόν για την διαμόρφωση της επαγγελματικής σταδιοδρομίας. Η μεγάλη φήμη της σχολής είναι ολοφάνερη αν λάβει κανείς υπόψη του ότι πολλοί απόφοιτοι είναι υψηλόβαθμα στελέχη επιχειρήσεων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. (edu4u.gr/Comments.aspx?qId=49763)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

4.1. Θεωρητική προσέγγιση του ζητήματος της μετάβασης των φοιτητών από τις σπουδές στην εργασία.

Τα γνωρίσματα που σχετίζονται με την μετάβαση και την ένταξη των αποφοίτων στην αγορά εργασίας στηρίζονται στις διαφοροποιήσεις της προσωπικής πορείας που ακολουθεί ο εκάστοτε φοιτητής. Σημαντικά στοιχεία αποτελούν λοιπόν το χρονικό διάστημα της μετάβασης και η διάρκεια του, ο χρόνος που επενδύεται αναφορικά με την απασχόληση και τα κενά που προκύπτουν λόγω έλλειψης απασχόλησης το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Άλλα σπουδαία στοιχεία είναι αυτό του πόσο συχνά ο εργαζόμενος αλλάζει εργασία, ο βαθμός της κινητικότητας που λαμβάνουν τα επαγγέλματα που λαμβάνει κάποιος αλλά και το αν η κινητικότητα αυτή έχει θετικές ή αρνητικές επιπτώσεις αναφορικά με τον εργαζόμενο. Δηλαδή σημαντικό είναι το αν έτσι βελτιώνονται οι εμπειρίες και τα οικονομικά του εργαζομένου και όλα αυτά με βάση στοιχεία που σχετίζονται με την παράμετρο της επαγγελματικής ένταξης. (Blanchflower, Freeman, 2000)

Ουσιαστικά λοιπόν οι απόφοιτοι έχουν τη δυνατότητα να ακολουθήσουν διαφορετικές πορείες. Υπάρχουν άτομα που αποκτούν σχεδόν αμέσως μία θέση εργασίας ή σύντομα εφόσον αποφοιτήσουν. Από την άλλη ορισμένοι διανύουν ένα μεγάλο χρονικό διάστημα προκειμένου να βρουν εργασία. Αυτή η κατάσταση είναι συνυφασμένη με το εκπαιδευτικό επίπεδο μίας χώρας. (Blanchflower, Freeman, 2000)

Ένα πτυχίο διοίκησης επιχειρήσεων προετοιμάζει για μια καριέρα σε επιχείρηση, η οποία μπορεί να εκτείνεται σε οποιοδήποτε τομέα ή βιομηχανία. Επομένως, οι επιλογές σταδιοδρομίας είναι ποικίλες. Ο σπουδαστής μπορεί να αποφασίσει για την περιοχή στην οποία θέλετε να εργαστείτε και να επιδιώξετε να αποκτήσετε σχετική εργασιακή εμπειρία. Μπορεί να αποκτήσει εργασιακή εμπειρία στο πανεπιστήμιο μέσω εξωσχολικών δραστηριοτήτων, όπως η συμμετοχή σε σωματεία ή η ανάληψη ενός ρόλου σε μια κοινωνία που θα αναπτύξει τις ικανότητές του για την ομαδική ανάπτυξη, την επιχειρηματική ή τη χρηματοδότηση. Θα μπορούσε επίσης να προσπαθήσει ένας απόφοιτος του συγκεκριμένου τμήματος να εργαστεί με μερική απασχόληση σε μια περιοχή που σχετίζεται με την καριέρα του. Κάτι που παρέχει εμπορικές δεξιότητες ή δίνει γνώση στις επιχειρηματικές λειτουργίες και τον τρόπο λειτουργίας των οργανισμών θα είναι χρήσιμο. Οι βιομηχανίες και οι επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, η μόδα, η υγεία, τα παντοπωλεία και οι κατασκευές είναι τομείς που χρειάζονται λειτουργικούς διαχειριστές με σαφή κατανόηση των συστημάτων, της αποτελεσματικότητας και των λειτουργικών ζητημάτων. Ευκαιρίες υπάρχουν στους

ρόλους διαχείρισης και ανάλυσης με τους εργοδότες στον ιδιωτικό, δημόσιο και εθελοντικό τομέα. Τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης που προσφέρονται από μεγάλους εργοδότες επικεντρώνονται συχνά στους εμπορικούς ρόλους. Πολλοί δίνουν εμπειρία σε διάφορα τμήματα, αλλά άλλοι ενθαρρύνουν εξειδίκευση από την αρχή. (Θεοδωράτος, 2004)

Οι σπουδές στο συγκεκριμένο αντικείμενο επιτρέπουν να αναπτυχθεί ευρεία κατανόηση των επιχειρηματικών οργανώσεων, ενώ παρέχονται γνώσεις συγκεκριμένων θεμάτων σε τομείς όπως αγορές, πελάτες, χρηματοδότηση, επιχειρήσεις, επικοινωνία, τεχνολογία πληροφοριών και επιχειρηματική πολιτική και στρατηγική. Τα επιχειρηματικά ζητήματα αντιμετωπίζονται συχνά σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Επίσης θα αποκτηθεί μια σειρά μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων στην πορεία όπως: η κατανόηση της οργανωτικής συμπεριφοράς και της δομής, η αναλυτική και κριτική σκέψη, δημιουργική προσέγγιση στην επίλυση προβλημάτων, ικανότητα για λήψη απόφασης και πειστική γραπτή και προφορική επικοινωνία, αλλά και αντίληψη της αριθμητικής και της ικανότητας έρευνας, της ερμηνείας και χρήσης επιχειρηματικών και οικονομικών δεδομένων, αυτοδυναμία, πρωτοβουλία και ικανότητα διαχείρισης χρόνου, έργων και πόρων καθώς και ικανότητα για εκτίμηση των αιτιών και των επιπτώσεων των οικονομικών και άλλων εξωτερικών αλλαγών. (Blanchflower, Freeman, 2000)

Ορισμένοι απόφοιτοι επιλέγουν να διεξάγουν περαιτέρω σπουδές σε θέματα όπως η εμπορία, η χρηματοδότηση, οι ανθρωπίνι πόροι, η πληροφορική / ICT και η διεθνής διοίκηση επιχειρήσεων, προκειμένου να αναπτύξουν την τεχνογνωσία τους σε ένα συγκεκριμένο τομέα των επιχειρήσεων. Η μελέτη για ένα MBA είναι μια άλλη επιλογή. Εκείνοι που συνδυάζουν μελέτη με δουλειά συχνά εργάζονται για επαγγελματικό προσόν, συνήθως υποστηρίζονται από τον εργοδότη τους. Επαγγελματικά προσόντα δημοφιλή με απόφοιτους επιχειρηματικών σπουδών παρέχονται από οργανισμούς όπως: Ένωση πιστοποιημένων λογιστών (ACCA), Chartered Institute of Management Λογιστών (CIMA), Εγκεκριμένο Ινστιτούτο Μάρκετινγκ (CIM), Εγκεκριμένο Ινστιτούτο Προσωπικού και Ανάπτυξης, Οργανισμός Chartered Management (CMI). Άλλες επιλογές για περαιτέρω σπουδές περιλαμβάνουν το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στο Δίκαιο (GDL) για τη μετατροπή στο νόμο. (Blanchflower, Freeman, 2000)

Για να είναι επιτυχημένη η δραστηριοποίηση στις επιχειρήσεις αυτές τις μέρες, οι σπουδαστές πρέπει να αναπτύξουν ένα σύνολο δεξιοτήτων και γνώσεων παγκοσμίας κλίμακας. Η μελέτη των διεθνών επιχειρήσεων επιτρέπει να καταστεί αντιληπτό το πώς η παγκοσμιοποίηση έχει επιφέρει μια αυξανόμενη «συνάφεια» μεταξύ των επιχειρήσεων, των αγορών, των ανθρώπων και των πληροφοριών. «Η σημασία των διεθνών επιχειρήσεων είναι μεγαλύτερη από ποτέ, είτε είναι μια εταιρεία που σκέφτεται να πουλήσει στο εξωτερικό, ακολουθώντας και άλλες οργανώσεις διεθνοποίησης ή διασυνοριακές συγχωνεύσεις και εξαγορές. Είναι δύσκολο να προοδεύσουν μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (MME) που δεν εμπλέκονται σε διεθνείς δραστηριότητες», λέει ο Harminder Singh, ανώτερος καθηγητής MSc International Business στη σχολή επιχειρήσεων του Warwick. Επιπλέον, οι δεξιότητες που αναπτύσσονται σε μια σειρά μαθημάτων αυτού του είδους αναζητούνται ιδιαίτερα από τους εργοδότες και υπάρχει μια ισχυρή σημερινή και μελλοντική ζήτηση στην αγορά εργασίας για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές διεθνών επιχειρήσεων. Η ζήτηση αυτή μεταφράζεται σε ποικίλες ευκαιρίες σε ένα φάσμα τομέων. (Καραμεσίνη, 2008)

4.2. Η ανεργία ως παράμετρος αναφορικά με την απορρόφηση των αποφοίτων.

Στο σύνολο των αναπτυγμένων χωρών έχει χειροτερέψει η θέση των νέων σε σχέση με τους μεγαλύτερους σε ηλικία. Η ανεργία απασχολεί περισσότερο τους νέους ενώ μικρότερες αμοιβές δίνονται στους πιο μεγάλους.

Αν και το ποσοστό στη γενικότερη απασχόληση των κλάδων της οικονομίας είναι ανεβασμένο και τα πτυχία των νεώτερων αξίζουν περισσότερο σε σχέση με παλαιότερα, αφού οι σπουδές τους έχουν μεγαλύτερη διάρκεια, η ενεργητικότητα τους έχει μειωθεί σε μεγάλο βαθμό. (<http://sep4u.gr/1515/diikisis-epichiriseon/>)

Σε κάποιες περιπτώσεις ακόμα υποβαθμίζεται η σπουδαιότητα και η αξία του πτυχίου, ενώ μεγάλη σημασία παρουσιάζει η εργασιακή πείρα, με συνέπεια να προσλαμβάνονται οι μεγαλύτεροι με προοπτική ότι θα είναι και πιο έμπειροι. Οπότε η ανεύρεση εργασίας για τους νέους δέχεται αρνητικές επιρροές από τις υφιστάμενες κακές μακροοικονομικές συνθήκες. Η ανεργία στους αποφοίτους λοιπόν εξαρτάται από το πόσο συχνά δημιουργούνται θέσεις εργασίας. Οι νέοι κυρίως είναι αυτοί που έχουν πρόβλημα με το να απορροφηθούν στην αγορά. Έτσι ο σημαντικότερος παράγοντας που καθορίζει τη μετάβαση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας αλλά και το πόσο γρήγορα θα πραγματοποιηθεί αυτό, είναι το ποσοστό της ανεργίας που επικρατεί. (Blanchflower & Freeman, 2000)

4.3. Εργασιακός ανταγωνισμός

Ο εργασιακός ανταγωνισμός έχει σχέση με τον τρόπο λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος. Έτσι οι απόφοιτοι αποκτούν αναγνωρισμένα πτυχία που θα τους βοηθήσουν να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους. Σημαντική είναι και η θεωρία που σχετίζεται με τις ικανότητες και υποστηρίζει τη συσχέτιση των χαρακτηριστικών ενός ατόμου με τον τρόπο που αυτός αποδίδει στην εργασία του. Ακόμα σημαντική παράμετρο αποτελεί η διάκριση σε βάρους ορισμένων ομάδων στον τομέα της εργασίας. Με βάση τη θεωρία του εργασιακού ανταγωνισμού όταν παρατηρείται μεγάλο ποσοστό ανέργων αποφοίτων που επιδιώκουν την απόκτηση μίας θέσης εργασίας, οι εργοδότες θέτουν πιο αυστηρά κριτήρια αναφορικά με την πρόσληψη. Τα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων σχετίζονται με την εξέλιξη της τεχνολογίας, τα διαφορετικά προσόντα που μπορεί να απαιτούνται και τις πολιτικές που ακολουθούν οι εργοδότες. (Blanchflower & Freeman, 2000)

Πολλά άτομα επιλέγουν να αποκτήσουν λοιπόν ένα ανάλογο πτυχίο πριν από την είσοδο στο επιχειρηματικό περιβάλλον. Οι επιχειρηματικοί τίτλοι διατίθενται σε ποικίλες ειδικότητες, όπως λογιστικά, οικονομικά, επιχειρηματικά, οικονομικά ή άλλα επιχειρηματικά θέματα. Μια κοινή επιλογή είναι πτυχίο στη διοίκηση επιχειρήσεων. Αυτό το πτυχίο πρέπει να παρέχει στα άτομα μια βάση σχετικά με τη διαχείριση των εργαζομένων και τη δημιουργία ενός δυναμικού περιβάλλοντος χώρου εργασίας. (<http://www.mononews.gr>)

Εάν κάποιος απολαμβάνει τον επαγγελματισμό και την υψηλής ισχύος φύση της μεγάλης επιχείρησης, τότε πιθανότατα θα πρέπει να εξετάζεται ένα επιχειρηματικός τίτλος ως ένα σκαλοπάτι σε μια καριέρα υψηλού επιπέδου και υψηλού μισθού. Στον σημερινό κόσμο, οι εταιρικές επαγγελματικές σταδιοδρομίες είναι διαθέσιμες σε σχεδόν κάθε τομέα που μπορεί κανείς να σκεφτεί. Όλες οι βιομηχανίες χρειάζονται

ισχυρούς ηγέτες, διευθυντικά στελέχη, οικονομικούς συμβούλους και υπεύθυνους για τη λήψη αποφάσεων στην αγορά. Ωστόσο, για πολλούς απόφοιτους των επιχειρήσεων, οι παραδοσιακές διαδρομές εξακολουθούν να είναι ισχυρές – περιλαμβανομένης της σταδιοδρομίας στον τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό τομέα, των συμβουλευτικών υπηρεσιών, των ανθρώπινων πόρων και των ρόλων μάρκετινγκ. Άν μια απλή εταιρική καριέρα αδυνατεί να ικανοποιήσει τις προσδοκίες των απόφοιτων, τότε ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα μπορεί επίσης να διασφαλίσει τις δεξιότητες για να δημιουργήσει ο εκάστοτε την δική του επιχείρηση, ή να αναλάβει τις επιχειρήσεις και την διαχείριση ρόλων σε περισσότερες δημιουργικές βιομηχανίες, όπως η μόδα, τα μέσα ενημέρωσης, ή ακόμα και ο φιλανθρωπικός τομέας. Το ευνοϊκό ζήτημα για τις μελέτες των επιχειρήσεων είναι ότι μπορεί να επιφέρει θετικά στοιχεία σε πολλούς ρόλους entry-level μετά την αποφοίτησή του, ενώ εξακολουθεί να επιτρέπει σε όσους επιθυμούν να εξειδικευθούν περαιτέρω την ευκαιρία να βελτιώσει την απόδοση της επένδυσής τους με ένα μεταπτυχιακό πτυχίο. (<http://www.digitalid.gr>)

Η μελέτη των επιχειρήσεων δεν είναι μια μονόδρομη διαδρομή στην επιχειρηματική ηγεσία και τους ρόλους διαχείρισης. Πρόκειται λοιπόν για ένα κοινό μονοπάτι, ενώ οι επαγγελματικές σταδιοδρομίες καλύπτουν πολλές βιομηχανίες. Οι καλές επιχειρησιακές και διοικητικές δεξιότητες αποτελούν βασικά στοιχεία κάθε κερδοφόρας επιχείρησης και συνεπώς οι αποτελεσματικοί ηγέτες, οι στρατηγικοί στοχαστές και οι χρηματοοικονομικοί εμπειρογνώμονες έχουν μεγάλη ζήτηση. Μεγάλες ή μικρές, παγκόσμιες ή εθνικές εταιρείες σε όλο τον κόσμο αναζητούν αποφοίτους επιχειρήσεων. Σπουδαία κρίνεται και η δυνατότητα για επαγγελματική σταδιοδρομία στη λογιστική και τη χρηματοδότηση. Οι γενικευμένοι τίτλοι σπουδών των επιχειρήσεων θα καλύπτουν συνήθως πτυχές λογιστικής και χρηματοδότησης. Αλλά αν κάποιος επιθυμεί να ακολουθήσει μια καριέρα στη λογιστική ή τη χρηματοδότηση, θα πρέπει συνήθως να αποκτήσει περαιτέρω προσόντα. Μια καλή επιλογή για τους απόφοιτους των επιχειρήσεων είναι να υποβληθεί αίτηση για μεταπτυχιακό και να αποκτηθούν εξειδικευμένα προσόντα. Σε πολλές μεγάλες εταιρείες, το κόστος των μαθημάτων θα καλυφθεί στην πραγματικότητα από τον εργοδότη. Αν αποφασίσει κανείς να επιλέξει τη λογιστική ή τη χρηματοδότηση, αυτό μπορεί να συνεπάγεται αναθεώρηση της οικονομικής κατάστασης της εταιρείας για παροχή συμβουλών σε πελάτες και συναδέλφους σχετικά με τους φόρους και τις δαπάνες. Σπουδαίοι παράμετροι είναι και η διαχείριση αρχείων και επιχειρηματικών συναλλαγών, ενώ η επίτευξη απόκτησης του πτυχίου παίζει ρόλο στις συγχωνεύσεις και εξαγορές αλλά και την ανάληψη ευθύνης για την πρόληψη κακών πρακτικών καθώς και απάτης και αμέλειας. Το να είναι κανείς διαχειριστής είναι μια σκληρή δουλειά. Μπορεί να υπάρχουν αρκετές ώρες, ενοχλητικοί συνάδελφοι ή απλά πολλά που συμβαίνουν ταυτόχρονα - αλλά κάποιος πρέπει να το κάνει. Το προβάδισμα είναι ότι οι διευθυντικοί ρόλοι είναι γνωστοί για υψηλότερη αμοιβή, καθώς και πολλές ευκαιρίες για εξέλιξη της σταδιοδρομίας ή ακόμα και μια καριέρα. Οι διευθυντές μπορούν να βρεθούν σε όλες τις βιομηχανίες και στους τομείς, και η δουλειά τους είναι να παράσχουν δομή και στρατηγική σε έναν χώρο εργασίας. (Φλώρος, 1993)

Λόγω της ευθύνης των θέσεων αυτών, είναι απίθανο να αναληφθεί ένας διευθυντικός ρόλος χωρίς να αποκτηθεί πρώτα ένα περαιτέρω πτυχίο ή μια σειρά ετών μεσαίου επιπέδου εργασιακής εμπειρίας. Παρά ταύτα, οι απόφοιτοι των επιχειρήσεων είναι σε θέση να γίνουν διευθυντές αργότερα και με αποφασιστικότητα και σταθερή εξέλιξη της σταδιοδρομίας μπορεί να μην είναι απαραίτητος ένας επιπλέον τίτλος. Μια άλλη επιλογή που μπορεί να κάνει ο απόφοιτος είναι ο τομέας της παροχής συμβουλών σε επιχειρήσεις. Αυτό σημαίνει ότι εργάζεται ως μέλος μιας ομάδας, συνδυάζοντας την επιχειρησιακή εμπειρία και τις αναλυτικές δεξιότητες, προκειμένου να παρέχει συμβουλές σε άλλες εταιρείες, συνήθως εστιάζοντας στον τρόπο βελτιστοποίησης

ενός συγκεκριμένου έργου ή ενός τμήματος της επιχείρησης. Τα έργα και οι πελάτες μπορούν να ποικίλλουν ευρέως, εξασφαλίζοντας άφθονες νέες προκλήσεις για να το αντιμετωπίσουν. Ή μπορεί να εξειδικευθεί σε ένα συγκεκριμένο είδος επιχείρησης, συνδυάζοντας τις επιχειρηματικές γνώσεις με ένα δεύτερο πεδίο ενδιαφέροντος, όπως η μηχανική ή η εφοδιαστική. Σημαντική είναι και η δυνατότητα για επαγγελματική σταδιοδρομία στο λιανικό εμπόριο και τις πωλήσεις. Υπάρχουν πολλές περισσότερες δυνατότητες για το λιανικό εμπόριο και τις πωλήσεις, ειδικά αν διαθέτει κανείς πτυχίο διοίκησης επιχειρήσεων. Οι ευκαιρίες στις ομάδες πωλήσεων και λιανικής είναι πολυάριθμες, συμπεριλαμβανομένων των ρόλων που βασίζονται στο κατάστημα και του γραφείου, καθώς και των θέσεων ταξιδιού για τις οποίες είναι απαραίτητη η καλή γνώση των παγκόσμιων αγορών. (Φλώρος, 1993)

Για όσους επιθυμούν να ανέλθουν στα υψηλότερα επίπεδα επαγγελματικής σταδιοδρομίας λιανικής και πωλήσεων, οι μεγάλες εταιρείες συχνά προσφέρουν την ευκαιρία να αναλάβουν πρόγραμμα κατάρτισης μεταπτυχιακού ή πρόγραμμα κατάρτισης ασκούμενων, προκειμένου να διασφαλιστεί μία θέση στην επιχείρηση. Αυτό μπορεί να είναι εξαιρετικά πολύτιμο για την απόκτηση εμπειρίας στην εργασία, ενώ συνεχίζει να αναπτύσσει τις δεξιότητές στις επιχειρήσεις και τη διαχείριση σε έναν εμπορικό κόσμο. Τέτοια προγράμματα μπορεί να είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστικά και συχνά απαιτούν καλούς βαθμούς καθώς και αποδεδειγμένο πάθος για τη βιομηχανία. Άλλες κοινές μεταπτυχιακές σταδιοδρομίες με επαγγελματικό πτυχίο περιλαμβάνουν τους ρόλους στον τομέα του ελέγχου, της τραπεζικής, των επικοινωνιών, της διανομής, της ενέργειας και των υπηρεσιών κοινής ωφελείας, της φιλοξενίας και του ελεύθερου χρόνου, της πληροφορικής, της ασφάλισης, της δημοσιογραφίας, του δικαίου, της διοικητικής μέριμνας, τον τομέα και την άμυνα, τη διαχείριση κινδύνων και τη φορολογία. Όπως προαναφέρθηκε, κάθε τομέας χρειάζεται επιχειρηματικές ικανότητες. Υπάρχουν και λιγότερο τυπικές σταδιοδρομίες με πτυχίο επιχειρήσεων. Οι ρόλοι που απαιτούν επιχειρησιακή διάθεση και αναλυτική σκέψη είναι αναρίθμητοι και η επιλογή σε ποια βιομηχανία θα δραστηριοποιηθεί κανείς μπορεί να βασίζεται σε προσωπικά ενδιαφέροντα. Αν κανείς εργάζεται για μια εταιρεία, ένα προϊόν ή μια υπηρεσία στην οποία πιστεύει πραγματικά, είναι πιθανό να είναι περισσότερο παρακινημένος και αποτελεσματικός στο ρόλο του και να προχωρήσει πιο γρήγορα στην καριέρα του. Σημαντική είναι και η δυνατότητα για επαγγελματική σταδιοδρομία στα μέσα ενημέρωσης. Παρόλο που τα πτυχία επιχειρηματικών σπουδών μπορεί να μην φαίνονται σαν τα πιο δημιουργικά μονοπάτια, μπορούν στην πραγματικότητα να οδηγήσουν σε πολλούς ρόλους μέσα στις δημιουργικές βιομηχανίες. Τα μέσα ενημέρωσης είναι μια τέτοια διαδεδομένη βιομηχανία, ένας όρος που καλύπτει τις τηλεοπτικές, κινηματογραφικές, ηλεκτρονικές εκδόσεις, εκδόσεις περιοδικών και περιοδικών, εκδηλώσεις και πολλά άλλα. Παρόλο που είναι απίθανο να συμμετάσχει κανείς άμεσα σε δημιουργικές εργασίες όπως η γραφή, η επεξεργασία βίντεο ή η παραγωγή κινούμενων εικόνων, θα χρειαστεί μια σωστή κατανόηση του τομέα των μέσων ενημέρωσης μέσα στον οποίο εργάζεται. Οι επαγγελματικές σταδιοδρομίες στα μέσα ενημέρωσης περιλαμβάνουν τους ρόλους στις πωλήσεις, στους ανθρώπινους πόρους, στις PR, στη χρηματοδότηση και στη λογιστική, στις λειτουργίες, στο μάρκετινγκ και στο branding, καθώς και στη συνολική διαχείριση και στρατηγική κατεύθυνση. (Blanchflower & Freeman, 2000)

Σημαντικές είναι οι δυνατότητες για επαγγελματική σταδιοδρομία στο μάρκετινγκ και τη διαφήμιση. Οι ευκαιρίες στο μάρκετινγκ και τη διαφήμιση είναι πολλές για τους απόφοιτους των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα για εκείνους που έχουν λίγο δημιουργική διάθεση. Σε αυτές τις βιομηχανίες, οι απόφοιτοι των επιχειρήσεων μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις δεξιότητες ανάλυσης και γραφής που βαθμολόγησαν κατά τη διάρκεια του μαθήματός τους για να διεξάγουν έρευνα αγοράς, να αναπτύξουν στρατηγικές μάρκετινγκ, να διαχειριστούν σχέσεις με τους πελάτες, να

επικοινωνήσουν, να γίνουν σχεδιαστές, να αναλύσουν τις αγορές και να αξιολογήσουν τα αποτελέσματα της καμπάνιας. Είναι πιθανό να εργάζεται κανείς μαζί με ειδικούς όπως οι σχεδιαστές, οι παραγωγοί βίντεο και οι copywriters και θα πρέπει να διευρύνουν συνεχώς τις δικές τους ικανότητες ώστε να συμβαδίσουν με τις αλλαγές στην τεχνολογία και τις τάσεις της αγοράς. Σπουδαία είναι και η δυνατότητα για επαγγελματική σταδιοδρομία στο ανθρώπινο δυναμικό. Οι επιχειρήσεις δίνουν την ευκαιρία για σταδιοδρομίες στο πλαίσιο των ανθρωπίνων πόρων ενώ προσφέρουν ρόλους που απαιτούν τόσο επιχειρηματική αίσθηση όσο και εξαιρετικά διακεκριμένες διαπροσωπικές δεξιότητες. Η πρόσληψη, η κατάρτιση και η αμοιβή είναι όλοι οι τομείς που διαχειρίζεται το τμήμα ανθρωπίνων πόρων. Οι μεγάλες δεξιότητες επικοινωνίας είναι απαραίτητες, αλλά θα πρέπει επίσης να υπάρχει μια καλή βασική κατανόηση των επιχειρησιακών λειτουργιών και της διαχείρισης (που θα έπρεπε να έχετε κερδίσει κατά τη διάρκεια του πτυχίου σας), καθώς και λεπτομερείς και ενημερωμένες γνώσεις για τη νομοθεσία περί απασχόλησης και κανονισμού της εταιρείας. (Blanchflower & Freeman, 2000)

4.4. Έρευνες σχετικά με την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων.

Τον Μάιο του 2017 διεξήχθη έρευνα με στόχο να εξαχθούν συμπεράσματα αναφορικά με την προοπτική των αποφοίτων του ΤΕΙ Διοίκησης Επιχειρήσεων Κρήτης για ένταξη τους στην αγορά εργασίας. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε μέσω τηλεφωνικής συνέντευξης και απευθύνεται σε όλους τους απόφοιτους του τμήματος που έλαβαν το συγκεκριμένο πτυχίο.

Ο βαθμός ανταπόκρισης ήταν 86,2% (οι 25 από τους 29 ερωτηθέντες), πρόκειται δηλαδή για ένα πολύ υψηλό ποσοστό. Σύμφωνα με τα εμπειρικά αποτελέσματα της έρευνας οι γυναίκες αποτελούν το 68% των αποφοίτων και οι άνδρες το 32%. Το κύριο αποτέλεσμα της έρευνας είναι ότι το 92% των αποφοίτων δήλωσε ότι εργάζεται, δηλαδή μόλις το 8% (δηλαδή οι 2 στους 25) είναι άνεργοι, ποσοστό που είναι πολύ μικρότερο σε σχέση με το μέσο όρο της ελληνικής οικονομίας. Ακόμα, μεγάλη σπουδαιότητα παρουσιάζει το γεγονός ότι το σύνολο των αποφοίτων που έλαβε πτυχίο μέσα στην τελευταία τριετία, ενόψει της οικονομικής κρίσης, παρουσιάζει μεγάλα ποσοστά επαγγελματικής αποκατάστασης. Ακόμα από τις 17 γυναίκες που συμμετείχαν στην έρευνα οι 16 εργάζονται (ποσοστό 94,1%), ενώ από τους 8 άνδρες που συμμετείχαν στην έρευνα εργάζονται οι 7 (ποσοστό 87,5%). (www.digitalid.gr)

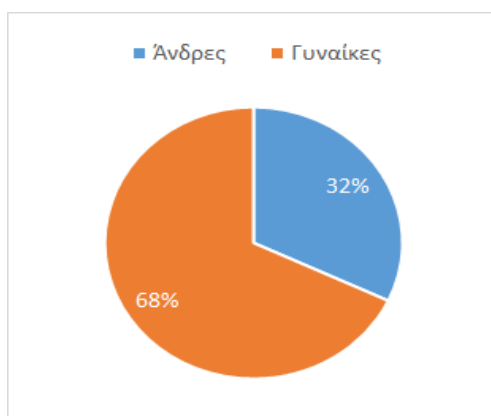
Από τους 23 εργαζόμενους απόφοιτους οι 22 απασχολούνται ως μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα, μόνο 1 είναι μισθωτός του δημόσιου τομέα (4,2%) και δεν καταγράφεται κανένας αυτοαπασχολούμενος. (Πηγή: Eurostat Database)

Επίσης σύμφωνα και πάλι με την προαναφερθείσα πηγή, η πλειοψηφία των απόφοιτων του Τ.Ε.Ι Κρήτης έχει τελειώσει το Γενικό Λύκειο και λιγότεροι προέρχονται από ΤΕΕ/ΤΕΛ/ΕΠΑΛ. Ακόμα αποφοίτησαν από το Τμήμα τους με βαθμό πτυχίου κυρίως λίαν καλώς και καλώς, ενώ κάποια συνέχισαν για σχετικές μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Έχουν επίσης ένα πτυχίο στα Αγγλικά και οι περισσότεροι γνωρίζουν άριστα Η/Υ. Οι μισοί σχεδόν έχουν λάβει μέρος σε σεμινάρια, ή άλλη μορφή κατάρτισης ενώ περισσότεροι από τους μισούς εργάζονται ως μισθωτοί υπάλληλοι σε αντικείμενο σχετικό με τις σπουδές τους. Σε

γενικές γραμμές οι εργαζόμενοι απόφοιτοι δεν έχουν παράπονα από την εργασία τους ούτε και από τις αμοιβές τους. (Πηγή: Eurostat Database)

Μία άλλη έρευνα που έγινε επιδιώκει τη καταγραφή και εκτίμηση της μετάβασης των αποφοίτων του τμήματος διοίκησης επιχειρήσεων Τ.Ε.Ι Κρήτης στην αγορά εργασίας. Η έρευνα διεξήχθη με τη μέθοδο της τηλεφωνικής συνέντευξης το διάστημα τον Μάη του 2017 και απευθύνθηκε σε όλους τους απόφοιτους του τμήματος που απέκτησαν πτυχίο. Ο βαθμός ανταπόκρισης ήταν 86,2% (οι 25 από τους 29 ερωτηθέντες), ποσοστό δηλαδή μεγάλο. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας οι γυναίκες αποτελούν το 68% των αποφοίτων και οι άνδρες το 32%. (Πηγή: Eurostat Database)

Εικόνα 1: Διάγραμμα αποτελεσμάτων έρευνας αποφοίτων Μάη 2017 ως προς το φύλο

Εικόνα 2: Διάγραμμα αποτελεσμάτων έρευνας αποφοίτων Μάη 2017 ως προς το ποσοστό απασχόλησης

Ακόμα το 92% έχουν εργασία και το 8% είναι άνεργοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΗΡΑΚΛΕΙΟ) ΤΟΥ ΤΕΙ

ΚΡΗΤΗΣ

5.1. Η ερευνητική μέθοδος, η θεωρία

Οι ποσοτικές μέθοδοι υπογραμμίζουν τις αντικειμενικές μετρήσεις και τη στατιστική, μαθηματική ή αριθμητική ανάλυση των δεδομένων που συλλέγονται μέσω δημοσκοπήσεων, ερωτηματολογίων και ερευνών ή με το χειρισμό παλαιών στατιστικών δεδομένων χρησιμοποιώντας υπολογιστικές τεχνικές. Η ποσοτική έρευνα επικεντρώνεται στη συλλογή αριθμητικών δεδομένων και τη γενίκευσή τους σε ομάδες ανθρώπων ή στην εξήγηση ενός συγκεκριμένου φαινομένου. (Coh Barton, David, 1991)

Οι μεταβλητές είναι δυνατόν να διακριθούν σε κατηγορίες στο πλαίσιο της έρευνας. Ανεξάρτητη μεταβλητή στο πλαίσιο της έρευνας είναι αυτή που είναι εφικτό να διαφοροποιηθεί, στο πλαίσιο μελέτης από τον ερευνητή των διαφοροποιήσεων σε σχέση με την εξαρτημένη μεταβλητή. Εξαρτημένη μεταβλητή είναι το είδος της μεταβλητής όπου επικεντρώνεται το ενδιαφέρον και συντελεί στην παρατήρηση των αλλαγών που επέρχονται με γνώμονα την ανεξάρτητη μεταβλητή. Τέλος ελεγχόμενη μεταβλητή είναι το είδος της μεταβλητής που ο ερευνητής διατηρεί σταθερή κατά την έρευνα και όσο αυτή διαρκεί. (Borg, Gall, 1989)

Τα δεδομένα λοιπόν συλλέγονται συνήθως χρησιμοποιώντας δομημένα ερευνητικά μέσα. Τα αποτελέσματα βασίζονται σε μεγαλύτερα μεγέθη δειγμάτων που είναι αντιπροσωπευτικά του πληθυσμού. Η ερευνητική μελέτη μπορεί συνήθως να επαναληφθεί ή και όχι, δεδομένης της υψηλής αξιοπιστίας της. Ο ερευνητής έχει μια σαφώς καθορισμένη ερευνητική ερώτηση στην οποία ζητούνται αντικειμενικές απαντήσεις. Όλες οι πτυχές της μελέτης σχεδιάζονται προσεκτικά πριν συλλεχθούν τα δεδομένα. Τα δεδομένα έχουν τη μορφή αριθμών και στατιστικών στοιχείων, συχνά διατεταγμένα σε πίνακες, γραφήματα, αριθμούς ή άλλες μορφές μη κειμένου. Το έργο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για γενίκευση των εννοιών ευρύτερα, για πρόβλεψη μέλλον. (Borg, Gall, 1989)

Για την έρευνα της παρούσας εργασίας, δημιουργήθηκε εργαλείο μέτρησης (ερωτηματολόγιο) από εμάς με ερωτήσεις κλειστού τύπου. Το ερωτηματολόγιο που απευθύνεται σε αποφοίτους του Τ.Ε.Ι Διοίκησης Επιχειρήσεων. Συμπληρώθηκαν περίπου εκατό ερωτηματολόγια ενώ η επικοινωνία με τους ερωτηθέντες πραγματοποιήθηκε μέσω τηλεφώνου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθώς και με προσωπική επαφή μέσω γνωριμιών με αποφοίτους της σχολής. (Javeau, 2001)

5.2. Ο σκοπός της έρευνας

Ο σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας είναι διττός. Αρχικά διερευνάται η άποψη των αποφοίτων αναφορικά με το πόσο χρήσιμες τελικά κατέστησαν οι σπουδές τους για την μελλοντική τους πορεία. Στη συνέχεια η έρευνα σκοπεύει στην αποτύπωση των προοπτικών εξέλιξης των αποφοίτων του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων (Ηράκλειο) του Τ.Ε.Ι Κρήτης στην επαγγελματική τους αποκατάσταση.

Η συσχέτιση του ακαδημαϊκού επιπέδου της σχολής αλλά και του πρακτικού μέρους των σπουδών είναι σημαντικά στοιχεία βάσει των οποίων επιλέγει κάποιος το συγκεκριμένο Τ.Ε.Ι και για το λόγο αυτό η ανάδειξη των στοιχείων αυτών καθιστά και βασική επιδίωξη της έρευνας. (Howard και Sharp, 1996)

Επιπλέον είναι σημαντικό το γεγονός της προσπάθειας επίλυσης της απορίας ενός φοιτητή ή ενός μελλοντικού φοιτητή αναφορικά με τους λόγους για τους οποίους θα επιλέξει το συγκεκριμένο Τ.Ε.Ι για τις σπουδές του. (Berthouex και Brown, 2002)

5.3. Μεθοδολογία έρευνας

Για τις ανάγκες διεξαγωγής της παρούσας έρευνας, επιλέχθηκε ένα μεθοδολογικό πλαίσιο τεσσάρων διακριτών σταδίων:

Στάδιο 1: Σχεδιασμός της έρευνας

Για το σχεδιασμό της έρευνας, μετά τη συλλογή και την ανάλυση των στοιχείων της βιβλιογραφίας άρχισε η δημιουργία των ερευνητικών ερωτημάτων. Στη συνέχεια:

- ✓ Οριστικοποιήθηκε ο τύπος της έρευνας, όπου πρόκειται για μία διερευνητική έρευνα επαγγελματικής εξέλιξης αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- ✓ Επιλέχθηκαν οι ομάδες – στόχοι για την έρευνα, δηλαδή οι απόφοιτοι του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων (Ηράκλειο) του ΤΕΙ Κρήτης.
- ✓ Επιλέχθηκε ως μέσο διεξαγωγής της έρευνας πεδίου, η μέθοδος του δομημένου ερωτηματολογίου.
- ✓ Καθορίστηκε ο τρόπος συλλογής των στοιχείων (ερωτηματολογίων), ο οποίος είναι η δειγματοληψία ευκολίας. Η δειγματοληψία ευκολίας (convenience samples) είναι τα δείγματα, όπου οι δειγματοληπτικές μονάδες επιλέγονται από τον πληθυσμό με κριτήριο την ευκολία και όχι την τυχαιότητα ή την επιδίωξη της αντιπροσωπευτικότητας του πληθυσμού.

Στάδιο 2: Σχεδιασμός του ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιο ήταν το εργαλείο, με το οποίο επιλέχθηκε για τη συλλογή των πρωτογενών στοιχείων στην παρούσα έρευνα, καθώς θεωρείται το βασικότερο μέσο

επικοινωνίας μεταξύ συνεντευκτή και ερωτώμενου στις έρευνες της αγοράς. Ως μία μέθοδος – τεχνική συλλογής πληροφοριών έχει και τα όρια της, όπως όλες οι μέθοδοι και μπορεί να παρέχει ορισμένου τύπου πληροφορίες. Έτσι, ο ερωτώμενος θα πρέπει να απαντήσει σε ερωτήσεις, ώστε να συγκεντρωθούν πληροφορίες, σχετικά με το τι σκέφτεται, κατακρίνει, αμφισβητεί, προσδοκεί, ελπίζει και μέχρι ποιο σημείο.

Με την παραπάνω λογική αποφασίστηκε το είδος των ερωτήσεων, όπου θα περιλαμβάνονται στο ερωτηματολόγιο:

- ✓ Οι *πραγματικές ερωτήσεις*, οι οποίες δείχνουν να διατυπώνονται και να απαντώνται σχετικά εύκολα και έχουν τις περισσότερες πιθανότητες να απαντηθούν με ειλικρίνεια, όπως για παράδειγμα οι ερωτήσεις δημογραφικού χαρακτήρα.
- ✓ Οι *ερωτήσεις γνώμης ή πίστης*, όπου ο ερευνητής συλλέγει πληροφορίες από τους ερωτώμενους, σχετικά με το ποια είναι η γνώμη τους για το θέμα, ή τι νομίζουν ότι ξέρουν.

Η δημιουργία του ερωτηματολογίου καθορίστηκε από το αντικείμενο της έρευνας, μέσω των ερευνητικών ερωτημάτων και αφορούσε την επαγγελματική εξέλιξη των αποφοίτων.

Για το ερωτηματολόγιο επιλέχθηκαν περισσότερο κλειστές ερωτήσεις, με σκοπό να επιταχυνθεί η διαδικασία συλλογής των ερωτηματολογίων και να μην προκληθεί κόπωση στους ερωτώμενους – καταναλωτές, κατά τη διάρκεια συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου, αλλά υπήρχαν άμεσες και έμμεσες ερωτήσεις, καθώς και ανοικτές ερωτήσεις. Επίσης, η μορφή των ερωτήσεων ήταν διχοτομημένες, ερωτήσεις πολλαπλών απαντήσεων, checklists, ερωτήσεις κλίμακας, κλίμακες Likert και υποθετικές ερωτήσεις.

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από πέντε ενότητες, οι οποίες είναι:

- 1) Στην πρώτη ενότητα περιλαμβάνονται ερωτήσεις, οι οποίες αφορούν δημογραφικά στοιχεία των ερωτώμενων που συμμετείχαν στην έρευνα, όπως το φύλο, η ηλικία και η οικογενειακή κατάσταση.
- 2) Στη δεύτερη ενότητα καταγράφονται τα βασικά στοιχεία από την φοιτητική ιδιότητα των ερωτώμενων όπως βαθμός πτυχίου και έτος αποφοίτησης,
- 3) Στην τρίτη ενότητα περιλαμβάνονται ερωτήσεις, οι οποίες αφορούν την υφιστάμενη εργασιακή κατάσταση των ερωτώμενων.
- 4) Στην τέταρτη ενότητα περιλαμβάνονται ερωτήσεις, οι οποίες διερευνούν τη σχέση μεταξύ των σπουδών και της εργασίας των ερωτώμενων, ενώ
- 5) στην πέμπτη ενότητα διερευνάται η πρόθεση των ερωτώμενων να συμμετέχουν σε σύλλογο αποφοίτων του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Το ερωτηματολόγιο παρατίθεται στο Παράρτημα Α της παρούσας πτυχιακής εργασίας.

Στάδιο 3: Συλλογή των στοιχείων

Η διανομή και λήψη των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε το διάστημα 15 Νοεμβρίου 2017 - 31 Μαρτίου 2018.

Επίσης, επιλέχθηκε δειγματοληψία ευκολίας και συγκεκριμένα για την εύρεση των αποφοίτων επιλέχθηκε η τηλεφωνική επαφή τους μέσω λίστας αποφοίτων του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Κρήτης.

Έγιναν 283 τηλεφωνικές επαφές από τις οποίες οι 100 θεωρούνται επιτυχείς για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου. Κατά συνέπεια, 100 ερωτηματολόγια θεωρήθηκαν έγκυρα και συμπεριλήφθηκαν στα αποτελέσματα της έρευνας, ενώ ο ρυθμός απόκρισης έφτασε το 35,34%.

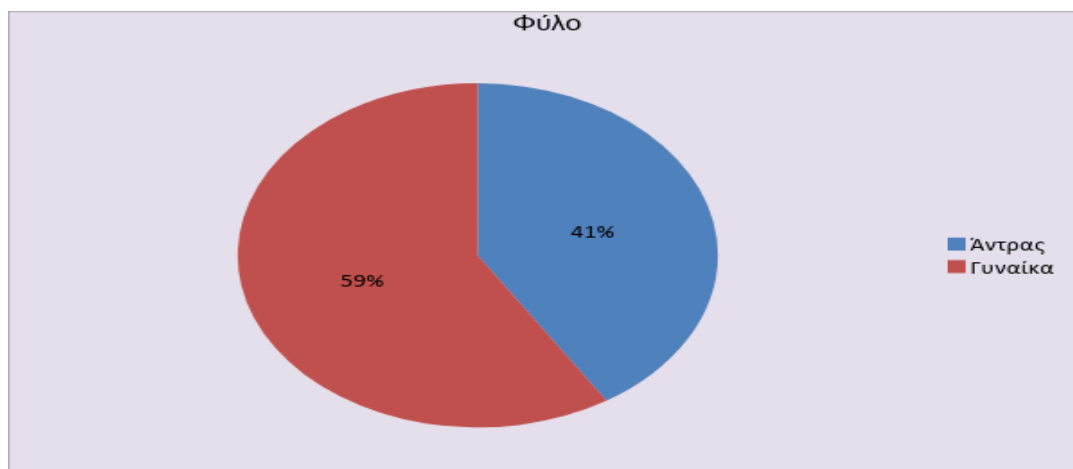
Στάδιο 4: Επεξεργασία και ανάλυση των στοιχείων

Μετά τη συλλογή των ερωτηματολογίων δημιουργήθηκε ένα αρχείο στο πρόγραμμα Microsoft Office Excel, όπου έγινε η κωδικοποίηση και η στατιστική επεξεργασία και η ανάλυση των αποτελεσμάτων (υπολογισμοί συναρτήσεων, διαγράμματα κλπ).

Για τις ανάγκες της κωδικοποίησης των απαντήσεων χρησιμοποιήθηκαν κάποιες συγκεκριμένες τιμές για τις απαντήσεις επιλογής που βασίζονταν σε κλίμακες Likert. Συγκεκριμένα, οι τιμές που δόθηκαν για τις πενταβάθμιες κλίμακες Likert και που χρησιμοποιήθηκαν ήταν τύπου: «Καθόλου, Λίγο, Μέτρια, Πολύ, Πάρα πολύ».

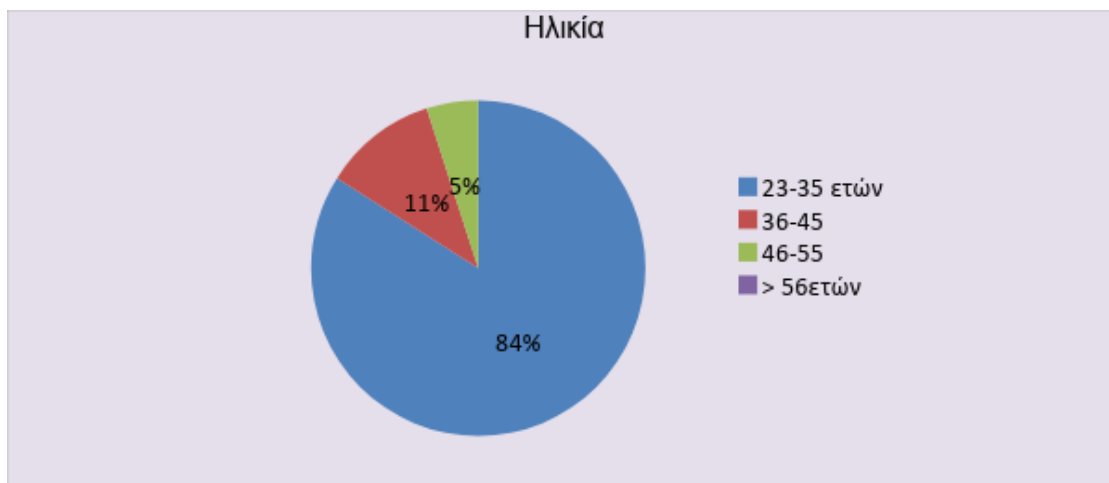
5.4. Αποτελέσματα της έρευνας

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης έρευνας που διενεργήθηκε και με βάση τις απαντήσεις που δόθηκαν εξήχθησαν ορισμένα αποτελέσματα. Αρχικά θα πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι ερωτήθηκαν 100 απόφοιτοι του τμήματος. Το 41% του δείγματος ήταν άντρες ενώ το 59% γυναίκες.

Η ηλικία τους σε ποσοστό 84% κυμαίνεται στο πλαίσιο 23-35. Το 11% είναι από 36 έως 45 ετών, ενώ μόλις το 5% είναι στην ηλικία 46 με 55 άνω των 56 με 0%.

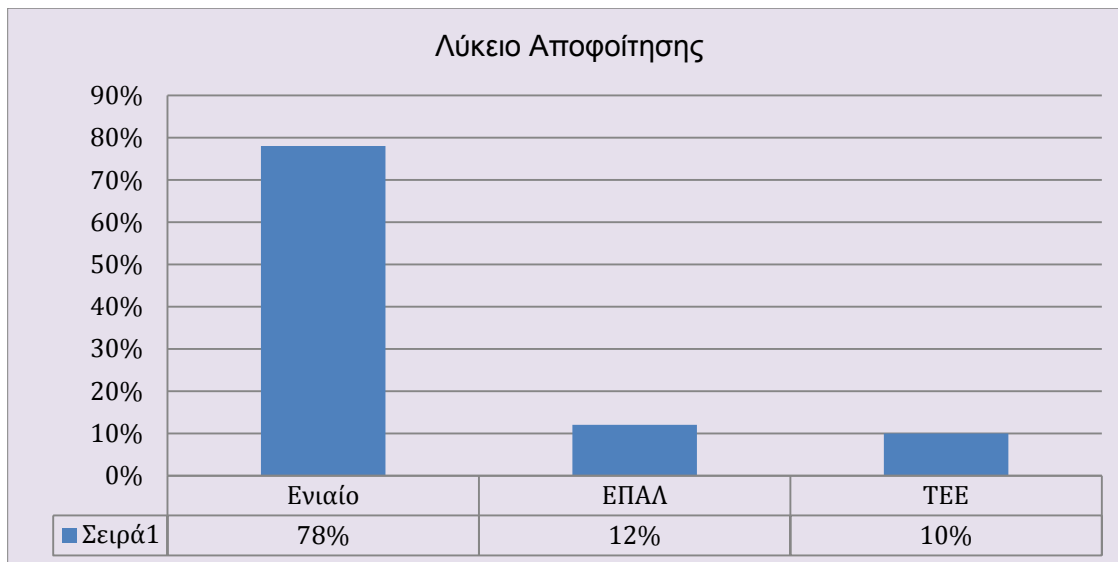
Το 64% των ερωτηθέντων είναι άγαμοι ενώ το 36% έγγαμοι.

Ακόμα το εισόδημα του 59% είναι στα 12.000, το 33% των ερωτηθέντων έχει εισόδημα 13-24.000 ευρώ, το 5% εισπράττει 35-30.000 ευρώ και τέλος μόλις το 3% εισπράττει 31.000 ευρώ.

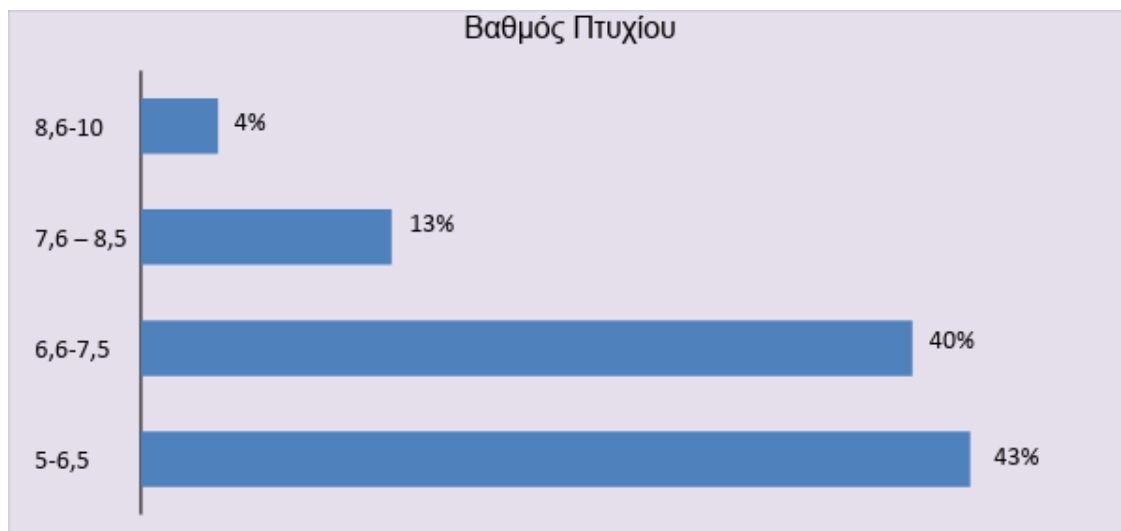

Το 78% των ερωτηθέντων είναι απόφοιτοι ενιαίου λυκείου, ενώ το 12% έχει τελειώσει Ε.Π.Α.Λ και το 10% Τ.Ε.Ε.

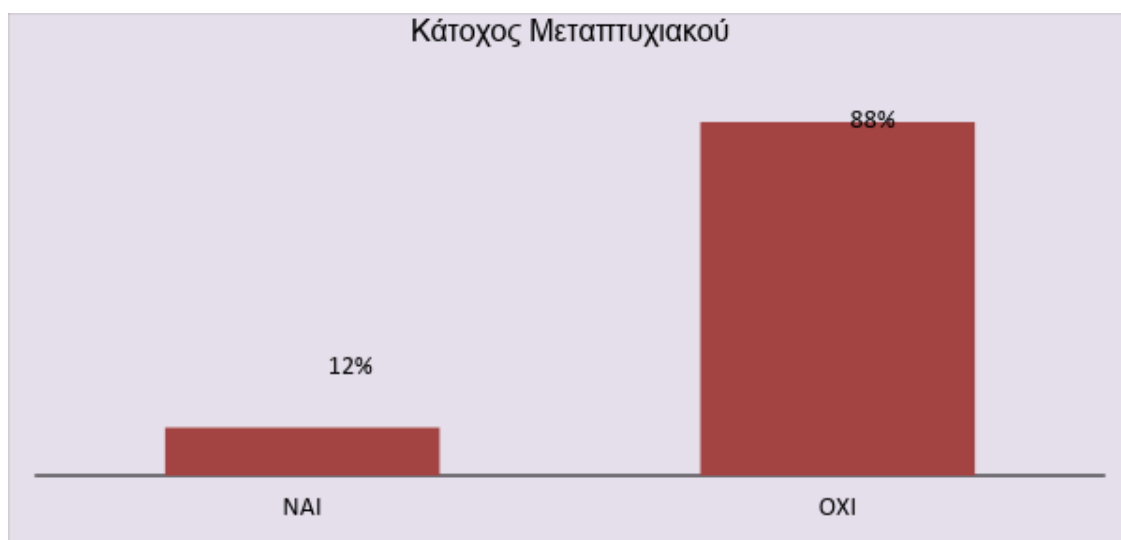

Το έτος εισαγωγής και αποφοίτησης των ερωτηθέντων από το Τ.Ε.Ι Κρήτης είναι κατά προσέγγιση 7,5 χρόνια.

Ο βαθμός πτυχίου για το 43% των ερωτηθέντων κυμαίνεται στο 5-6,5, ενώ το 40% έχει αποφοιτήσει με βαθμό 6,5 με 7,5 και το 13% με 7,6 με 8,5. Τέλος μόλις το 4% των ερωτηθέντων αποφοίτησε με βαθμό 8,6 με 10.

Επιπρόσθετα το 12% των ερωτηθέντων έχει προχωρήσει τις σπουδές του και κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο, ενώ το 88% όχι.

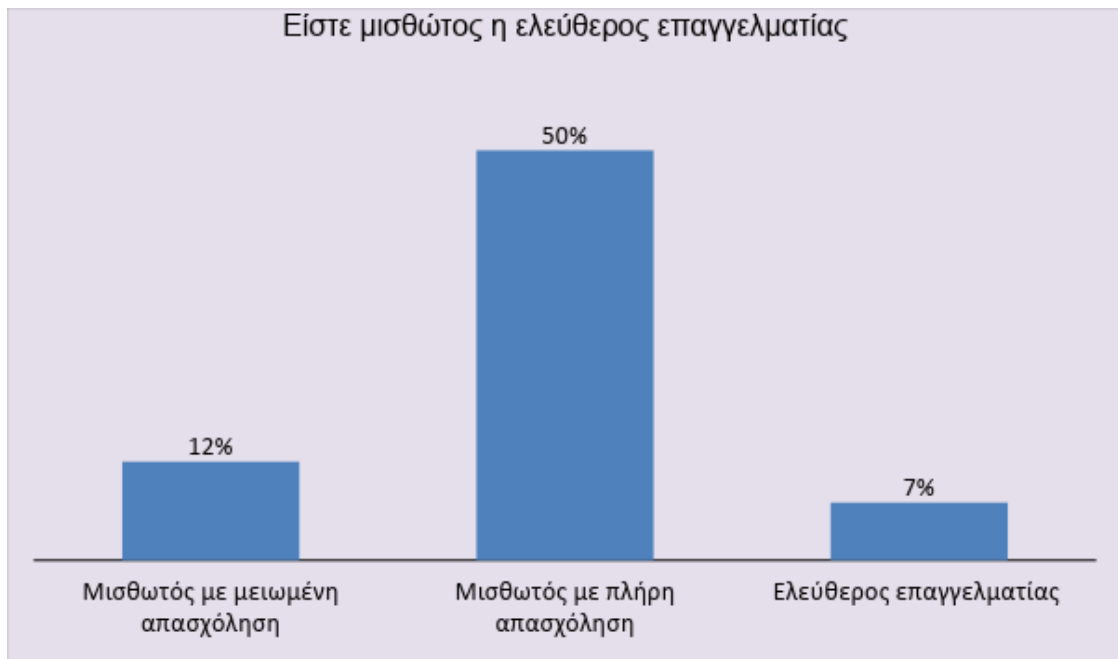
Ενώ οι φοιτητές που προχωρούν τις σπουδές τους προβαίνουν στην προσπάθεια απόκτησης master, σε συναφή αντικείμενο με αυτό των προπτυχιακών τους σπουδών. Ακόμα το 69% εργάζεται σήμερα ενώ το 31% των ερωτηθέντων όχι.

ΟΣΟΙ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

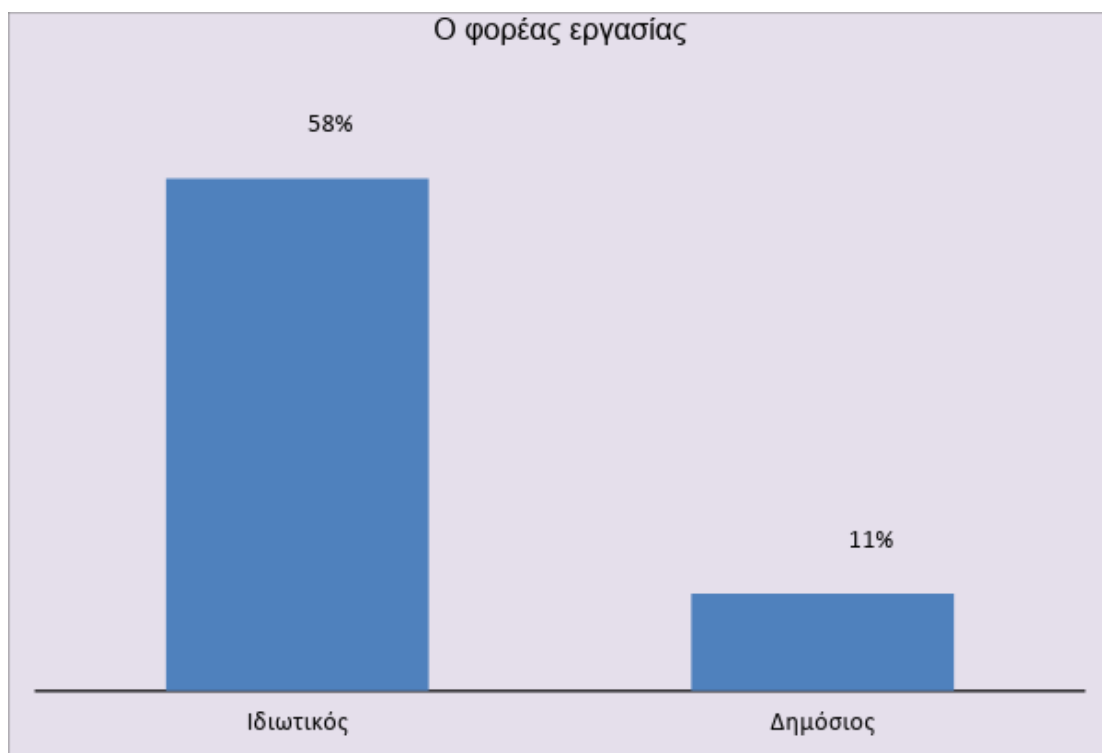
Το 12% είναι μισθωτοί με μειωμένη απασχόληση, το 50% μισθωτοί με πλήρη απασχόληση, ενώ το 7% είναι ελεύθεροι επαγγελματίες.

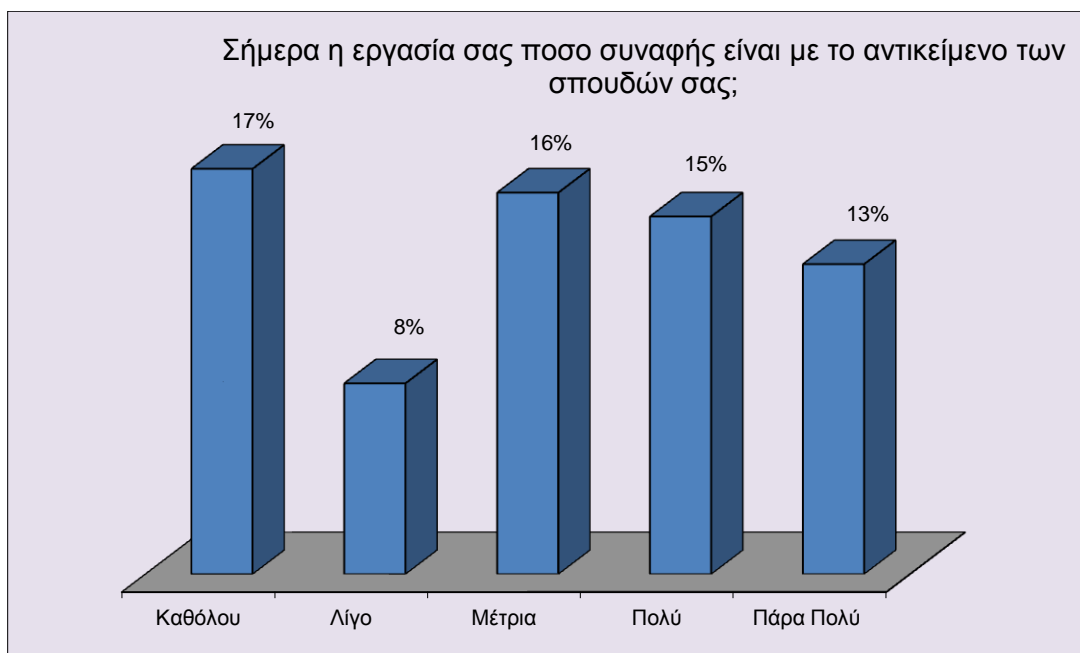
Σε σχέση με τα χρόνια εργασίας το 23% εργάζεται 0-1 χρόνια, το 24% 2 με 4 χρόνια, το 13% 5 με 7 χρόνια, ενώ 9% πάνω από 8 χρόνια.

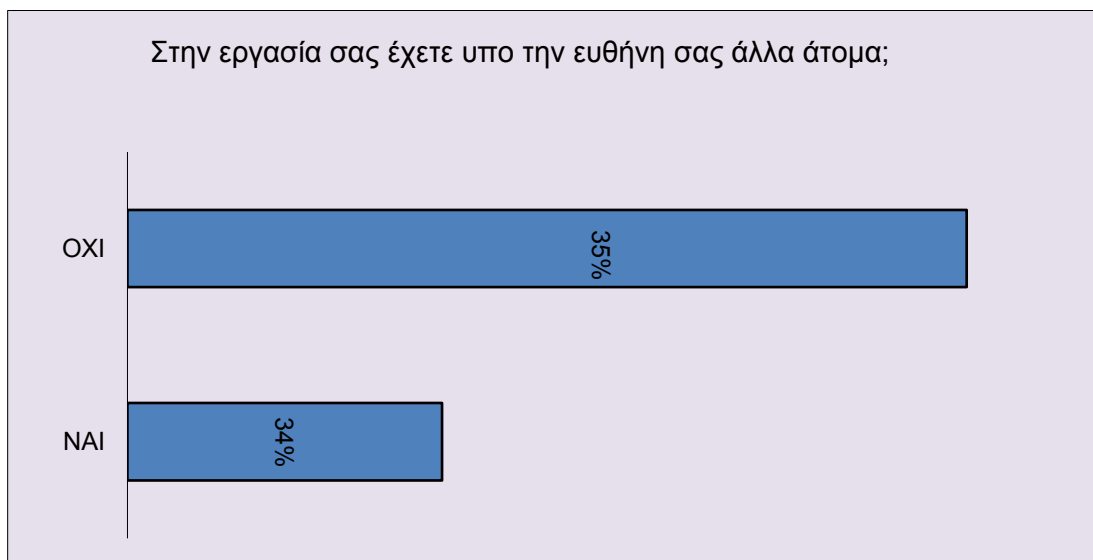
Το 58% των ερωτηθέντων εργάζεται στον δημόσιο τομέα ενώ το 11% στον ιδιωτικό.

Το 17% των ερωτηθέντων επίσης εργάζεται σε θέσεις που δεν σχετίζονται με το αντικείμενο σπουδών του, το 8% σε θέσεις που σχετίζονται λίγο, το 16% σε θέσεις εργασίας που σχετίζονται με το αντικείμενο σπουδών σε μέτριο βαθμό, το 15% σε πολύ σχετικό αντικείμενο, ενώ το 13% κατέχει θέση εργασίας άμεσα συνδεδεμένη με το αντικείμενο σπουδών του.

Ακόμα το 34% απάντησε ότι στο χώρο εργασίας έχει υπό την ευθύνη του άλλα άτομα, ενώ το 35% όχι.

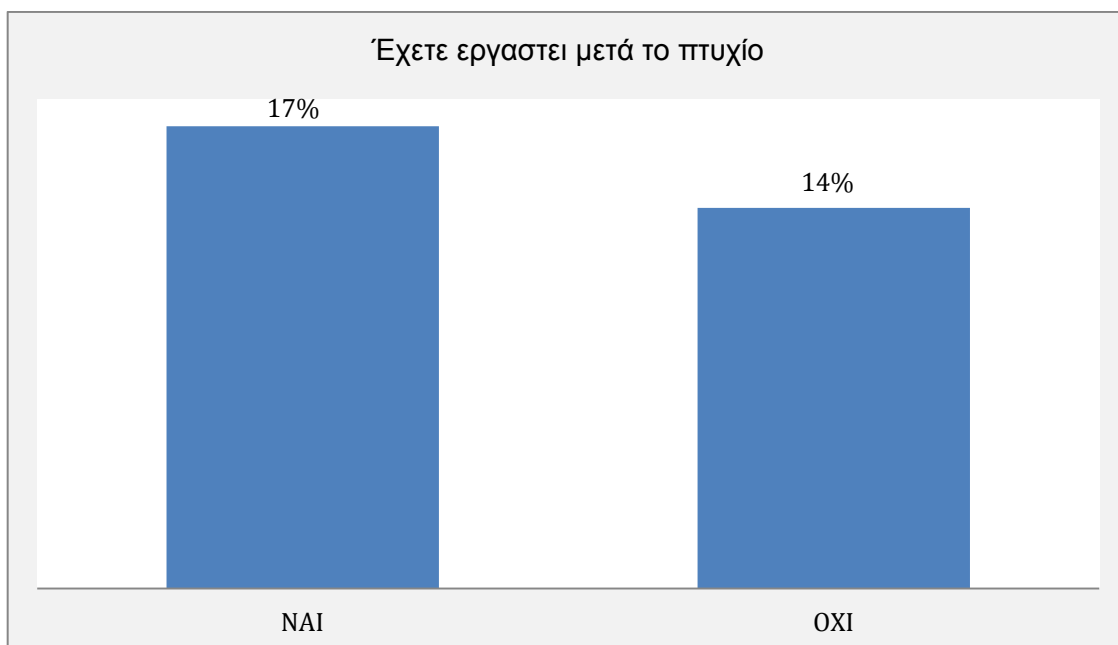

Το 10% θεωρεί ότι η εργασία του δεν έχει καμία πιθανότητα εξέλιξης, το 17% πιστεύει πως έχει λίγες πιθανότητες, το 12% σε μέτριο βαθμό, το 16% πιστεύει πολύ και το 14% πάρα πολύ.

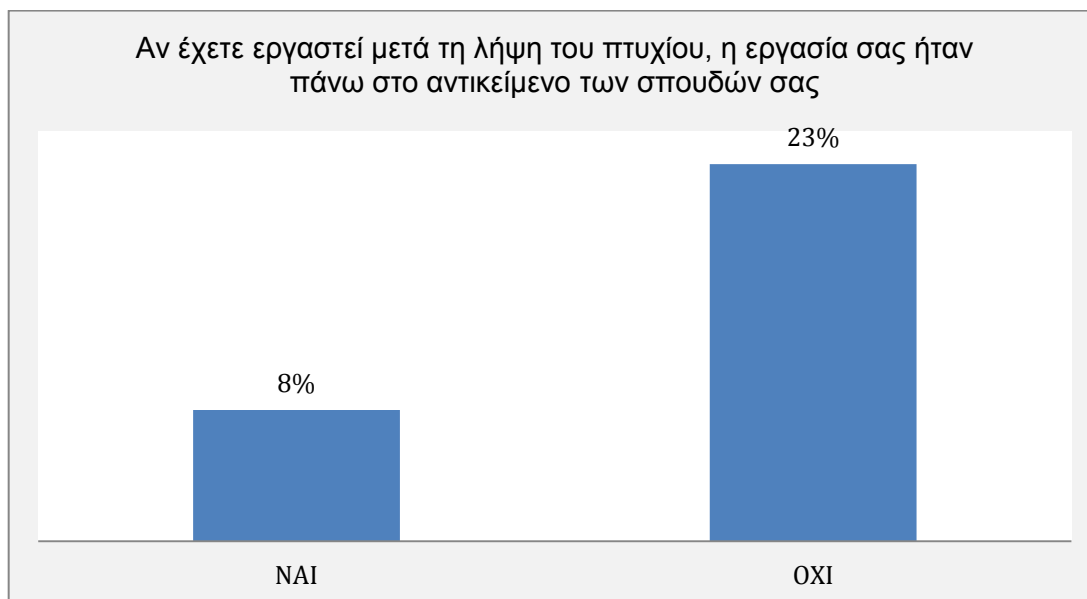

ΟΣΟΙ ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

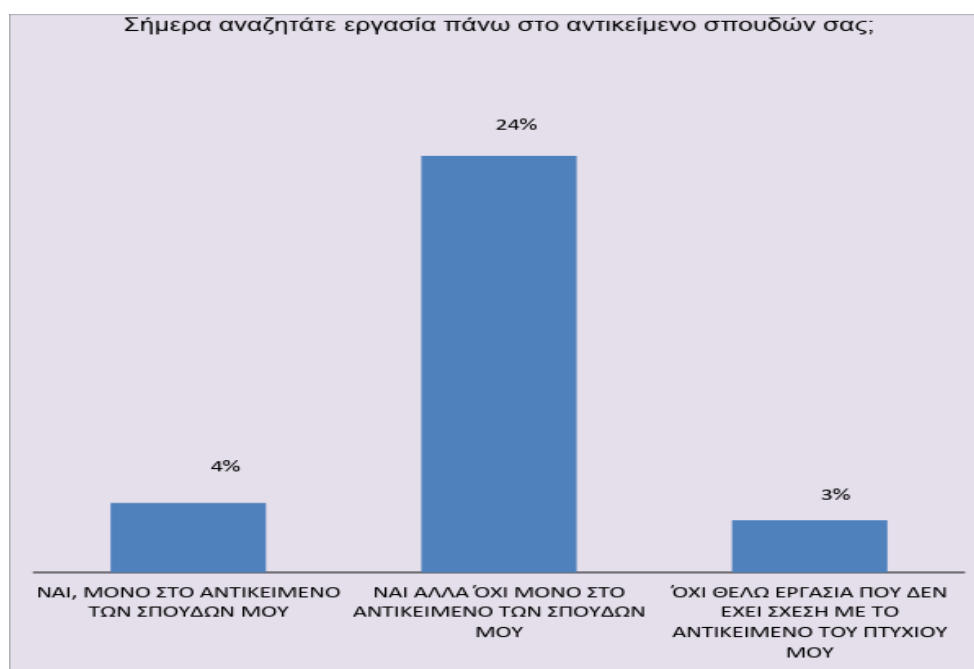
Το 17% απάντησε ότι έχει εργαστεί μετά την απόκτηση του πτυχίου του ενώ το 14% δεν έχει εργαστεί.

Το 8% έχει εργαστεί μετά τη λήψη του πτυχίου του πάνω στο αντικείμενο σπουδών του ενώ το 23% όχι.

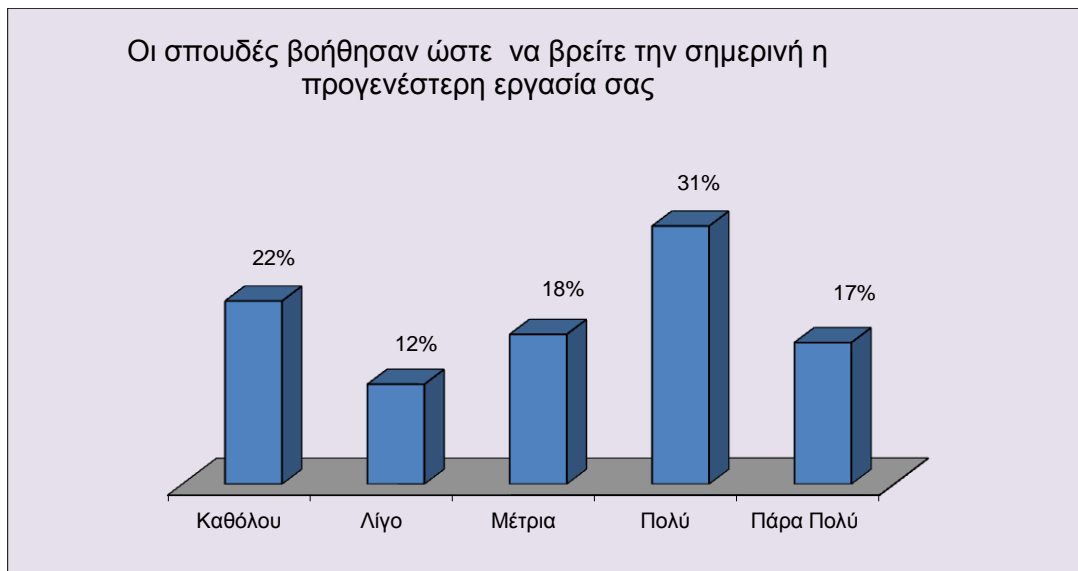

Βάση των ερωτηθέντων το 4% αναζητά εργασία μόνο στο αντικείμενο των σπουδών του, το 24% όχι μόνο στο αντικείμενο των σπουδών του ενώ το 3% θέλει εργασία που δεν έχει σχέση με το αντικείμενο των σπουδών του.

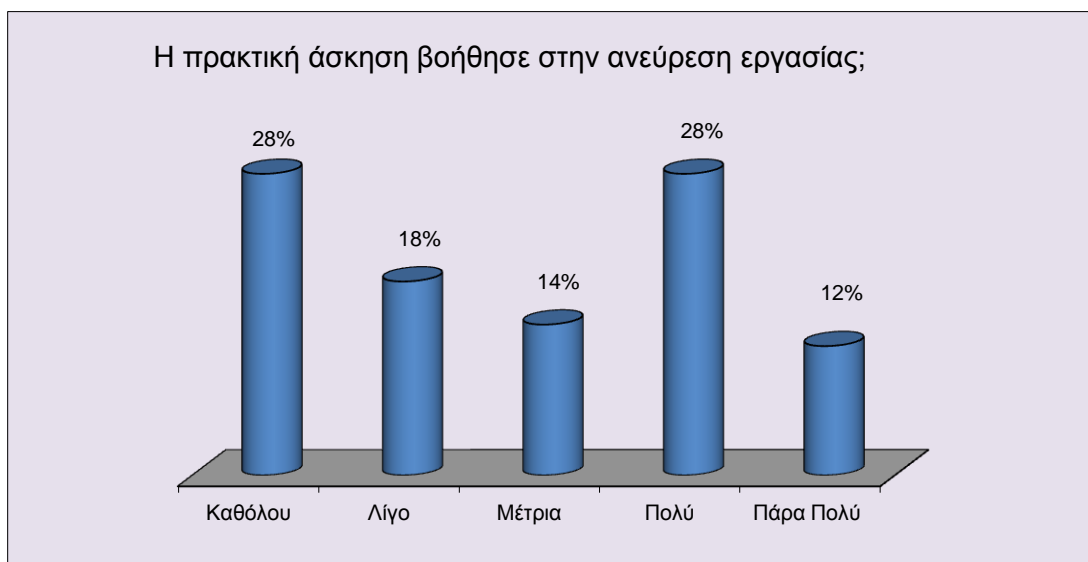

ΣΧΕΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

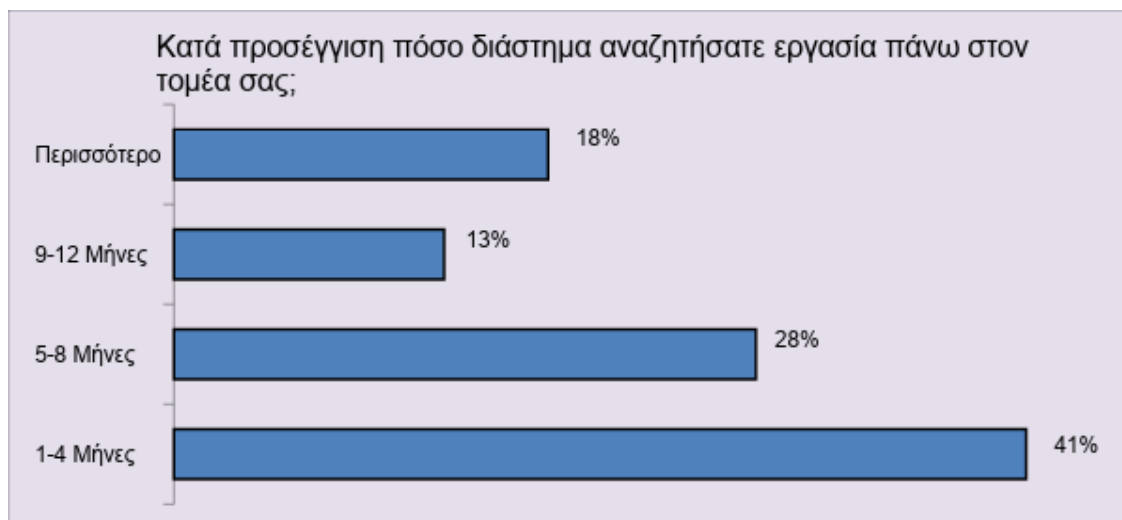
Το 22% των ερωτηθέντων απάντησε ότι οι σπουδές δεν συντέλεσαν καθόλου στην εύρεση εργασίας, το 12% θεωρεί ότι συντέλεσαν λίγο, το 18% μέτρια, το 31% πολύ, ενώ το 17% πιστεύει ότι οι σπουδές του βοήθησαν πάρα πολύ.

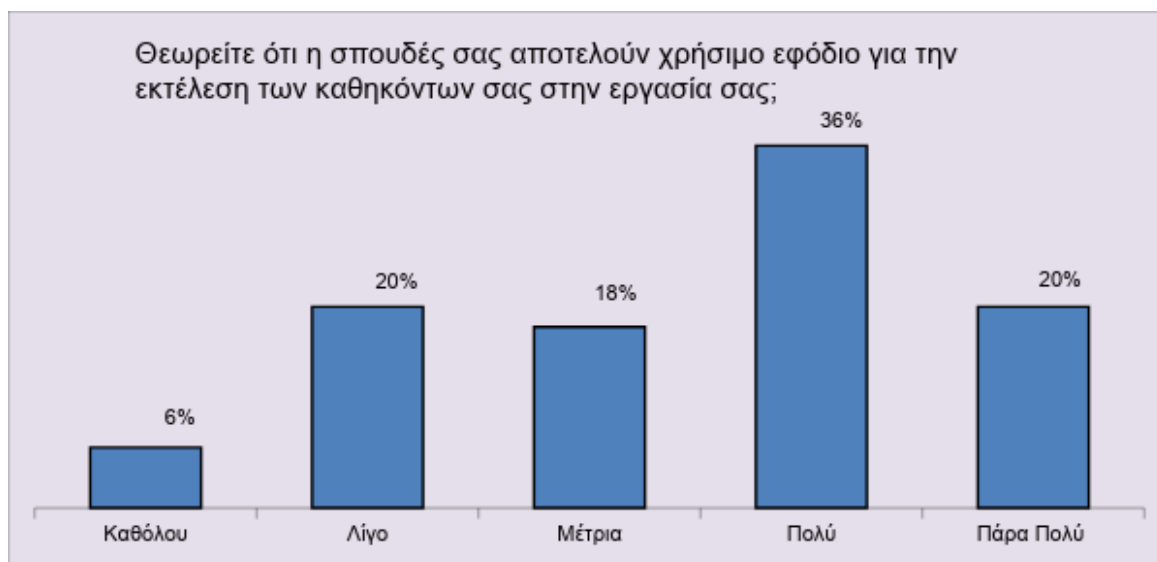
Σχετικά με την πρακτική του το 28% θεωρεί ότι δεν βοήθησε στην εύρεση εργασίας, το 18% απαντάει λίγο, το 14% υποστηρίζει ότι η πρακτική βοήθησε μέτρια, το 28% πολύ, ενώ το 12% πάρα πολύ.

Επιπλέον βάση των σχετικών απαντήσεων το 41% αναζητούσε εργασία στον τομέα του 1 με 4 μήνες, το 28% 5 με 8 μήνες, ενώ το 13% 9 με 12 μήνες ενώ το 18% περισσότερο.

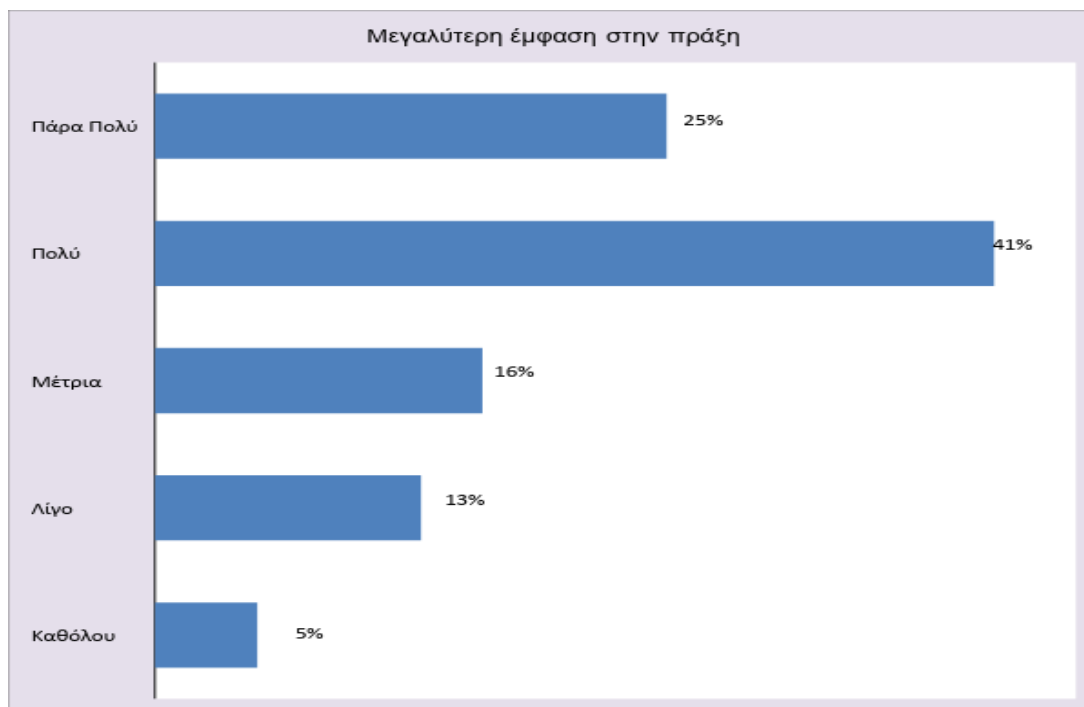

Το 6% δεν θεωρεί τις σπουδές του χρήσιμο εφόδιο, το 20% τις θεωρεί λίγο, το 18% σε μέτριο βαθμό, το 36% πολύ και το 20% πάρα πολύ. Το 20% θεωρεί πάρα πολύ χρήσιμο εφόδιο τις σπουδές για την εκτέλεση των καθηκόντων, το 36% πολύ, σε μέτριο βαθμό το 18%, 20% λίγο ενώ 6% καθόλου.

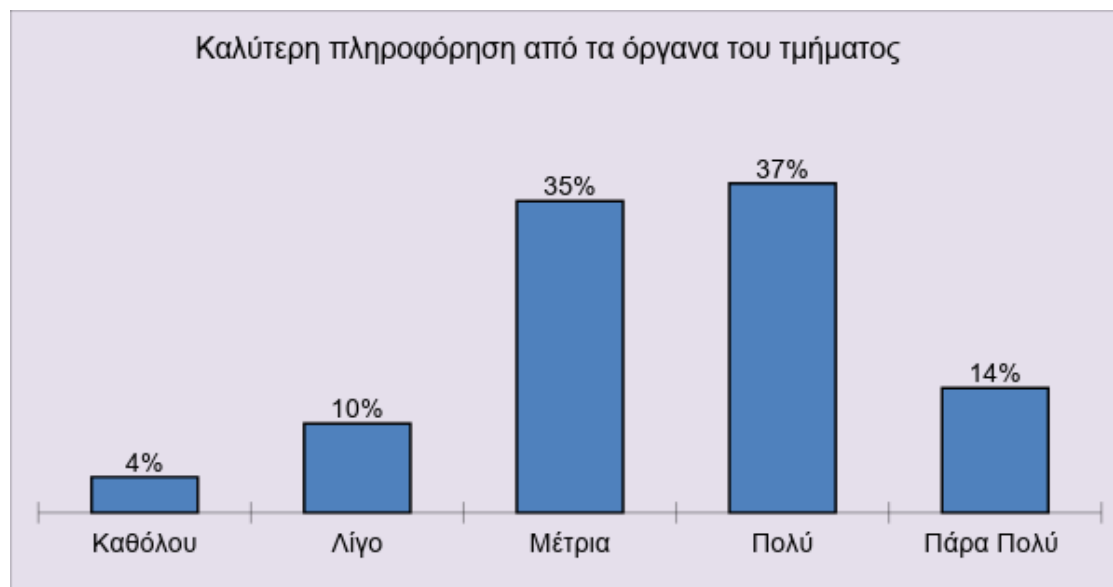

Σχετικά με τους παράγοντες που συμβάλουν στην επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων και ειδικότερα σε σχέση με την έμφαση στην πράξη, το 5% θεωρεί ότι δεν καθιστά καθοριστικό παράγοντα καθόλου, το 13% λίγο, το 16% μέτρια, το 41% πολύ ενώ το 25% θεωρεί τον συγκεκριμένο παράγοντα πάρα πολύ καθοριστικό.

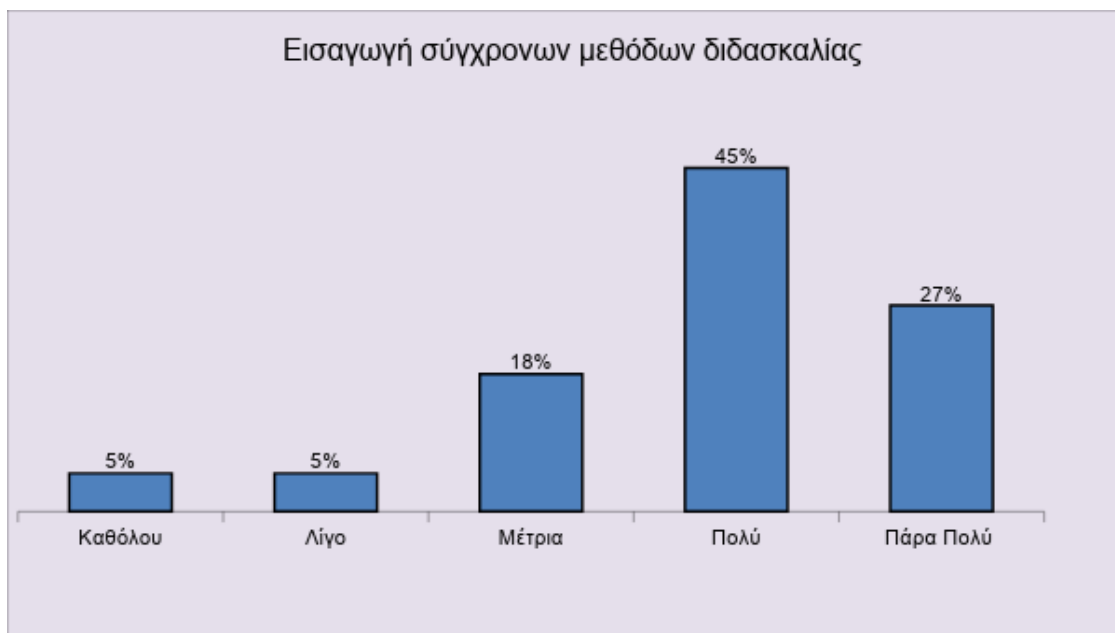

Ο παράγοντας καλύτερη πληροφόρηση από τα όργανα του τμήματος θεωρείται από το 4% των ερωτηθέντων ότι δεν είναι καθόλου καθοριστικός, από το 10% θεωρείτε λίγο, από το 35% σε μέτριο βαθμό, από το 37% πολύ και από το 14% πάρα πολύ.

Αναφορικά με την εισαγωγή σύγχρονων μεθόδων ως παράγοντα που συμβάλει στην επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων, το 5% δεν συμφωνεί και θεωρεί ότι τα δύο αυτά στοιχεία δεν σχετίζονται καθόλου, 5% απαντάει λίγο, 18% μέτρια, 45% πολύ και 27% πάρα πολύ.

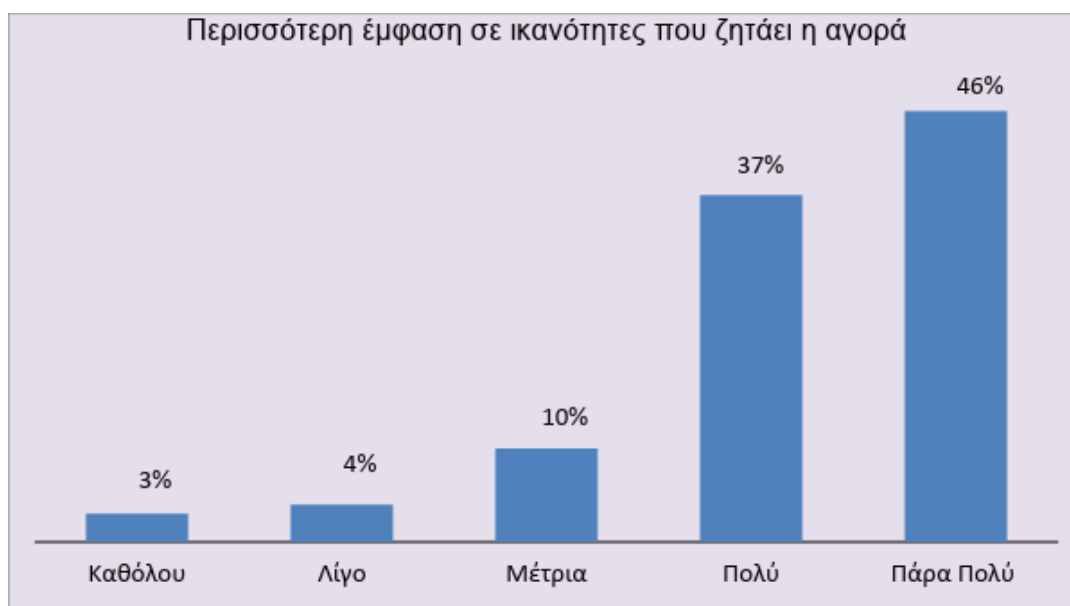
Ο παράγοντας που αφορά την αλλαγή της νοοτροπίας των φοιτητών, για το 6% των ερωτηθέντων δεν συμβάλει καθόλου στην επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων, ενώ το 8% απαντάει λίγο και το 23% μέτρια.

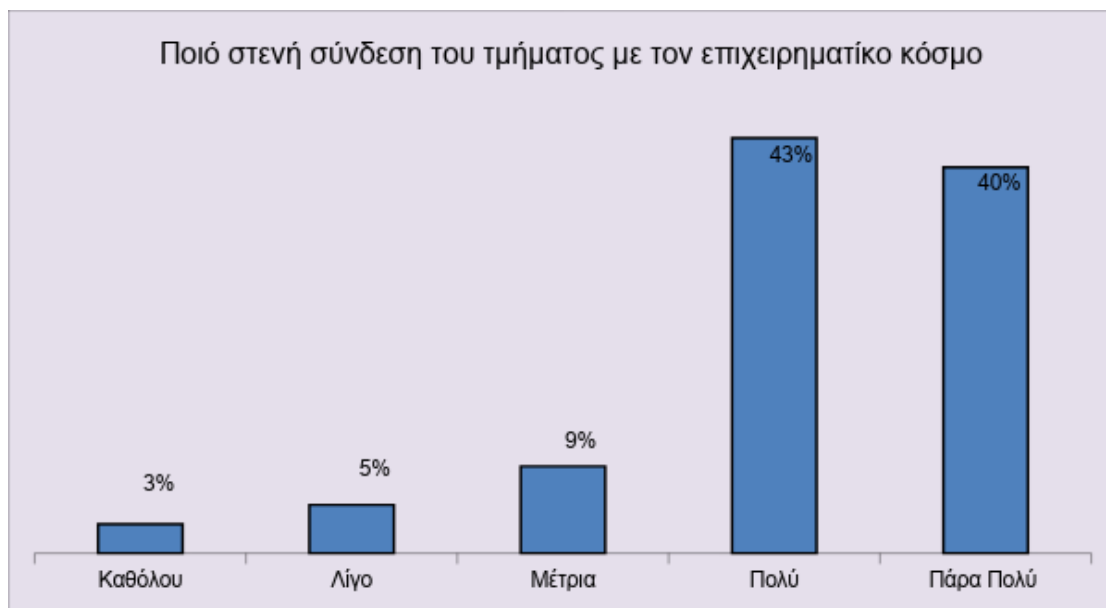
Για το 37% πρόκειται για έναν πολύ καθοριστικό παράγοντα ενώ το 26% απαντά πάρα πολύ. Σε σχέση με τον παράγοντα αλλαγή νοοτροπίας των καθηγητών το 11% απαντά ότι δεν συμβάλει καθόλου, το 10% απαντά λίγο, το 27% μέτρια, ενώ το 41% θεωρεί ότι αυτός ο παράγοντας συμβάλει πολύ και το 11% πάρα πολύ.

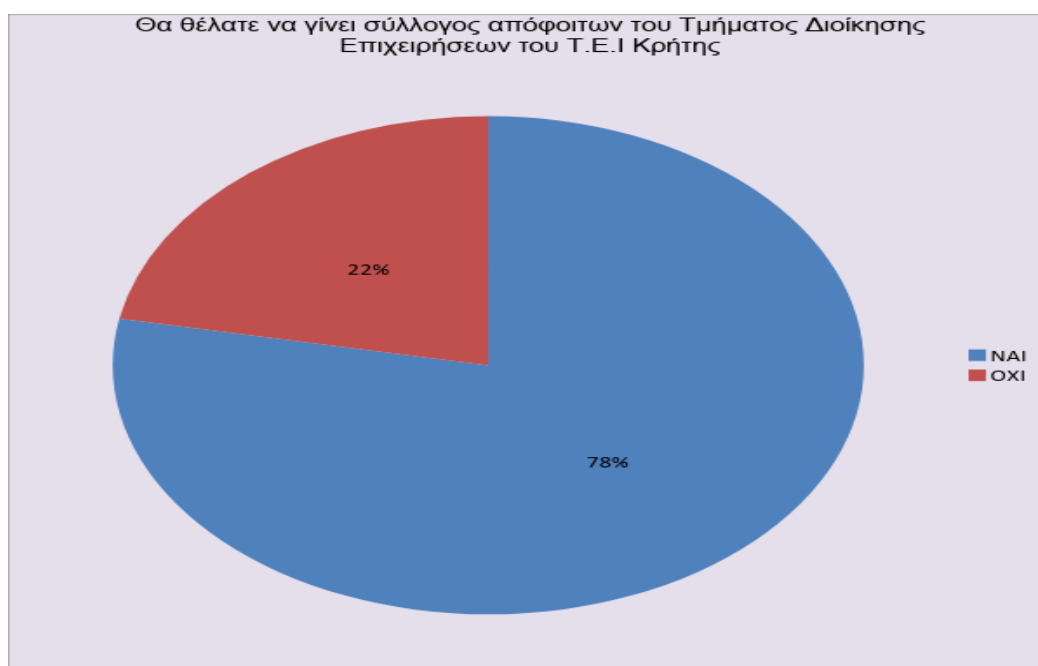
Για τον παράγοντα έμφαση σε όσους παράγοντες προϋποθέτει η αγορά το 3% απαντά καθόλου, το 4% λίγο, το 10% μέτρια, το 37% πολύ και το 46% θεωρεί τον παράγοντα αυτό πάρα πολύ καθοριστικό.

Τέλος σε σχέση με την συμβολή του κριτηρίου πιο στενή σύνδεση του τμήματος με τον επιχειρηματικό κόσμο, στην ενίσχυση της επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφοίτων, το 3% απαντά ότι δεν συμβάλει καθόλου, το 5% λίγο, το 9% μέτρια, το 43% πολύ και το 40% πάρα πολύ.

Βάση των ερωτηθέντων το 78% επίσης επιθυμεί να δημιουργηθεί σύλλογος αποφοίτων του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι Κρήτης, ενώ το 22% όχι.

Στην ερώτηση αν θα πρότεινε ο ερωτηθείς στην επιχείρηση που εργάζεται την συνεργασία με το συγκεκριμένο τμήμα του Τ.Ε.Ι Κρήτης, το 57% απάντησε ναι σίγουρα, το 27% ναι με επιφύλαξη, ενώ το 16% όχι.

5.5 Παρόμοιες έρευνες

Σε σχέση με την αποκατάσταση των αποφοίτων έχουν διεξαχθεί πολλές παρόμοιου χαρακτήρα έρευνες. Για στο διάστημα μεταξύ Σεπτεμβρίου 2012 και Δεκεμβρίου του ίδιου έτους, διενεργήθηκε έρευνα αναφορικά με την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων του Τμήματος Εμπορίας και Διαφήμισης. Στην συγκεκριμένη έρευνα συμμετείχαν 81 απόφοιτοι του Τμήματος Εμπορίας και Διαφήμισης του Τ.Ε.Ι Κρήτης. Ένα σπουδαίο στοιχείο που προέκυψε από την συγκεκριμένη έρευνα είναι το γεγονός ότι σημαντικό ποσοστό των ερωτηθέντων κατοικούν στο εξωτερικό, συνεχίζοντας τις σπουδές τους σε κάποιο ίδρυμα ή μόνιμα και εργάζονται εκεί.

Επιπλέον το 2014 διενεργήθηκε έρευνα αναφορικά με την αποκατάσταση των αποφοίτων του Π.Μ.Σ «Οικονομική και Διοίκηση για Μηχανικούς». Η συγκεκριμένη έρευνα αφορούσε το σύνολο των αποφοίτων, ενώ το ποσοστό της συμμετοχής ανήλθε στο 63%. Από την συγκεκριμένη έρευνα προέκυψε ότι μόλις το 6% των αποφοίτων προχώρησε τις σπουδές του και επέλεξε την πραγμάτωση διδακτορικών σπουδών, ενώ το 10% προέβη στην πραγματοποίηση δεύτερου μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών. Ακόμα αξιοσημείωτο είναι το γεγονός βάσει των αποτελεσμάτων ότι το 86% των αποφοίτων του συγκεκριμένου τμήματος είναι εργαζόμενοι και μάλιστα μεγάλο ποσοστό των αποφοίτων είναι και απόλυτα ικανοποιημένοι από το επίπεδο σπουδών και τις γνώσεις που απέκομισαν. (www.fme.aegean.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι απόφοιτοι λοιπόν του τμήματος συνεχίζουν να εργάζονται σε πολλούς διαφορετικούς κλάδους. Οι πιο συχνές σταδιοδρομίες με πτυχίο επιχειρήσεων περιλαμβάνουν τους κλάδους της λογιστικής και οικονομικών, οι οποίοι απορροφούν μεγάλο αριθμό πτυχιούχων επιχειρήσεων. Άλλοι κλάδοι με υψηλή ζήτηση για αποφοίτους επιχειρήσεων περιλαμβάνουν το μάρκετινγκ και τη διαφήμιση, καθώς και τις λιανικές πωλήσεις, τις πωλήσεις, το ανθρώπινο δυναμικό και τη συμβουλευτική επιχειρήσεων. Η ποικιλία των διεξόδων με πτυχίο επιχειρήσεων είναι μεγάλη. Σημαντικά είναι και τα προγράμματα κατάρτισης μεταπτυχιακών σπουδών που διενεργούνται από πολλές μεγάλες και διεθνείς εταιρείες. Αυτά συνήθως δίνουν τη δυνατότητα στους πτυχιούχους να τελειώσουν την πρακτική άσκηση σε διαφορετικά μέρη της επιχείρησης και συχνά σε πολλές χώρες, πριν επιλέξουν ένα συγκεκριμένο.

Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων εξασφαλίζει πολλές ευκαιρίες και παρέχει δυνατότητες επαγγελματικής αποκατάστασης. Σημαντικές κρίνονται και ορισμένες διαπιστώσεις θεωρητικής φύσεως. Σαφώς λοιπόν οι φοιτητές του τμήματος δεν είναι εφικτό να ακολουθήσουν όλες τις προοπτικές που το τμήμα παρέχει. Θα προβούν λοιπόν στην επιλογή εκείνων που ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα και τις ικανότητες τους.

Μεγαλύτερη εξειδίκευση σε κάποιο τομέα εξασφαλίζει ο φοιτητής ενδεχομένως μέσω της πραγματοποίησης μεταπτυχιακών σπουδών. Η σχολή εξασφαλίζει στο φοιτητή τα απαραίτητα εφόδια προκειμένου να ενταχθεί στην αγορά εργασίας. Το Τ.Ε.Ι. Διοίκησης Επιχειρήσεων έχει την δυνατότητα να διασφαλίσει θέσεις εργασίας ακόμα και στην εποχή της κρίσης. Σημαντικό στοιχείο είναι και το ότι στην σημερινή εποχή κρίνεται αναγκαία η βελτίωση της λειτουργίας των υφιστάμενων επιχειρήσεων, οι οποίες προσπαθούν να προσλαμβάνουν άρτια καταρτισμένο και πρόθυμο προσωπικό ώστε να μπορέσουν να διασφαλίσουν την δυναμική τους και να ενταχθούν ομαλά στην αγορά όπου επικρατούν συνθήκες ανταγωνισμού.

Σπουδαία κρίνεται και η δυνατότητα πρακτικής άσκησης που παρέχεται. Έτσι οι φοιτητές λαμβάνουν εμπειρία και μπορούν να καταλήξουν στο συμπέρασμα για το αν τελικά η πρακτική είναι χρήσιμη για αυτούς και αν τους ταιριάζει η κατεύθυνση που έχουν επιλέξει. Επιπρόσθετα στην σχολή αυτή φοιτούν τόσο άντρες όσο και γυναίκες.

Το Τ.Ε.Ι. Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι μία σχολή που οδηγεί στην επαγγελματική αποκατάσταση, ενώ οι απόφοιτοι μπορούν να νιώθουν ασφαλείς σε σχέση με την μελλοντική εύρεση εργασίας. Σημαντικό παράμετρο καθιστά και η ικανότητα απορρόφησης των αποφοίτων σε δημόσιους φορείς, ενώ αρκετοί εργάζονται και στον ιδιωτικό τομέα.

Σε γενικές γραμμές πρόκειται για μία πολύ καλή σχολή, με δυνατότητα προοπτικής ανάπτυξης και αποκατάστασης. Ο κάθε φοιτητής μπορεί να προσαρμόσει τα όσα αποκομίζει από την σχολή αυτή στις ανάγκες και τις δυνατότητες του.

Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του τμήματος και προς όφελος των αποφοίτων προτείνεται να διευρυνθεί το ερευνητικό έργο της σχολής. Η έρευνα σε σχέση με την Διοίκηση Επιχειρήσεων και η υλοποίηση διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων θα προσφέρει περαιτέρω κατάρτιση στους αποφοίτους. Σπουδαία είναι βέβαια και η καλλιέργεια συνεργασιών με διάφορα τμήματα της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Μία άλλη εποικοδομητική πρόταση ώστε να κριθεί εφικτή και υλοποιήσιμη η προοπτική που έχει θέσει το Τ.Ε.Ι Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι να δοθεί περαιτέρω έμφαση στον τομέα του επαγγελματικού προσανατολισμού αλλά και να υλοποιούνται πιο συχνά ημερίδες και σεμινάρια αποφοίτων με βασικό θέμα αυτό της επαγγελματικής τους προοπτικής. Η διεύρυνση της δυνατότητας πραγματοποίησης μεταπτυχιακών σπουδών σαφώς θα βοηθήσει στο κομμάτι αυτό, ενώ αναντίρρητα η μελέτη των αναγκών της αγοράς εργασίας και η διαρκής προσπάθεια εκσυγχρονισμού της ύλης, των συγγραμμάτων και τρόπου διδασκαλίας θα συντελέσει σαφώς σε θετικότερα αποτελέσματα. Τους αποφοίτους και το μέλλον τους θα βοηθήσει και η οργάνωση ενός συλλόγου αποφοίτων που θα είναι πρόθυμοι να συμβουλευθούν και να κατευθύνουν τους φοιτητές προκειμένου να λάβουν ορθές και μελετημένες αποφάσεις για το μέλλον.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η συγκεκριμένη ερευνητική εργασία πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο ολοκλήρωσης των ακαδημαϊκών μας σπουδών και με γνώμονα την διερεύνηση των προοπτικών και των δυνατοτήτων που έχουν οι απόφοιτοι του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι Κρήτης. Καθίσταται σαφές ότι η πρόοδος και η εξέλιξη του εκάστοτε φοιτητή αλλά και η ένταξη του στην αγορά εργασίας, προκύπτει και επέρχεται από ένα σύνολο συνθηκών και καταστάσεων. Είναι σημαντικό στοιχείο λοιπόν τόσο η γνώση όσο και τα προσόντα, αλλά και ο παράγοντας τύχη μερικές φορές ή η εμφάνιση των κατάλληλων ευκαιριών προκειμένου να αποκατασταθεί κανείς επαγγελματικά. Θα πρέπει όμως να επισημανθεί ότι πρωτεύον κριτήριο είναι να έχουν τεθεί οι σωστές βάσεις και να εξασφαλιστούν τα κατάλληλα εφόδια ώστε να μπορέσει ο απόφοιτος να ακολουθήσει μία σωστή και επικοινωνιακή επαγγελματική πορεία, στο πλαίσιο της προσπάθειας για διαρκή εξέλιξη τόσο της γνώσης όσο και των γενικότερων προσόντων με απώτερο σκοπό την καταξίωση

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Θεοδωράτος Ε. (2004), *Διοίκηση και Οργανωτική Συμπεριφορά*, Αθήνα: Σταμούλης

Καραμεσίνη Μ. (2008), *Η απορρόφηση των πτυχιούχων πανεπιστημίου στην αγορά εργασίας*, Αθήνα: Διόνικος (371 σελίδες). Συνεργάτες: Σ. Βιτωράτου, Ε. Γκαζόν, Ε. Μουστάκη

Κακούρης Α. (2010), *Επιχειρηματικότητα Καινοτομίας*, Αθήνα: Δίαυλος

Λαλούμης –Ρούπας (1999). *Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων*, Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλη

Μπακιρτζής, Κ (2004) *Επικοινωνία και Αγωγή*, Gutenberg, Αθήνα

Μπουραντάς Δ. & Ν. Παπαλεξανδρή (1998), *Εισαγωγή στη Διοίκηση Επιχειρήσεων*, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα

Ποζιός Ι.& Γ. Παπανίκος, *Οργάνωση και Διοίκηση Επιχείρησης* Εκδόσεις ΑΙΑΣ, Αθήνα, 1993

Τζωρτζάκης, Κ. & Τζωρτζάκη, Α. (2002). *Αρχές Marketing: Η ελληνική προσέγγιση*. Αθήνα: Rosili.

Φλώρος Χ(1993)., *Σύγχρονη Διοικητική των Επιχειρήσεων*, Αθήνα 1993

Ξενόγλωσση

Bennett, P. D. (ed.), (1995). *Dictionary of Marketing Terms*, Second Ed., Chicago, American Marketing Association

Berthouex, P. & Brown, L. (2002). *Statistics for environmental engineers*. Boca Raton, Florida: Lewis Publishers.

Blanchflower, D.G. and R.B. Freeman, (2000), *Youth Employment and Joblessness in Advanced Countries*, eds, University of Chicago Press and NBER, Chicago, Illinois.

Borg, W.R and Gall, M.D., (1989). *Educational research: An introduction* (5th edition) New York: Longman.

Coh Barton Kathryn, Martin David, (1991), *Management*, McGraw-Hill Inc., New York

Howard, k. and Sharp, J. (1996). Η επιστημονική μελέτη. (μτφ. Β. νταλάκου). Αθήνα: Gutenberg

Javeau, C. (2001). Η έρευνα με ερωτηματολόγιο: Το εγχειρίδιο του καλού ερευνητή (μεταφρασμένο Κ Τζαννόνε - Τζόρτζη). Αθήνα: Τυπωθήτω.

Ηλεκτρονικές Πηγές

<https://www.teicrete.gr/dep/el/node/184> Τελευταία πρόσβαση 10/11/2017

<http://sep4u.gr/1515/diikisis-epichiriseon/> Τελευταία πρόσβαση 10/11/2017

<http://edu4u.gr/Comments.aspx?qld=49763> Τελευταία πρόσβαση 10/11/2017

<https://www.proson.gr/.../τα-πτυχία-των-αιι-και-τει-που-«κλειδώνουν»-την-επαγγελματική> αποκατάσταση Τελευταία πρόσβαση 10/11/2017

<http://www.digitalid.gr/uncategorized/%CF%84%CE%BF-92-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%86%CE%BF%CE%AF%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CF%84%CE%B5%CE%B9-%CE%B1%CE%B3%CE%AF%CE%BF%CF%85-%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BB%CE%AC/> Τελευταία πρόσβαση 10/11/2017

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ερωτηματολόγιο διερευνά την επαγγελματική εξέλιξη των αποφοίτων του Τμήματός μας, στο πλαίσιο της πτυχιακής εργασίας με τίτλο «Η επαγγελματική εξέλιξη των αποφοίτων του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Κρήτης».

Παρακαλώ απαντήστε με ειλικρίνεια. Τα στοιχεία που θα συλλεχθούν, θα χρησιμοποιηθούν με εμπιστευτικό τρόπο.

ΜΕΡΟΣ Α: ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Φύλο

Άνδρας Γυναίκα

2. Ηλικία

23-35 ετών 36-45 ετών 46-55 ετών $\geq$ 56ετών

3. Οικογενειακή κατάσταση

Άγαμος/ η Έγγαμος / η

4. Οικογενειακό Ετήσιο Εισόδημα

$\leq$ 12.000€ 13-24.000€ 25-30.000€ $\geq$ 31.000€

ΜΕΡΟΣ Β: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

5. Τύπος Λυκείου Αποφοίτησης:

Ενιαίο ΕΠΑΛ ΤΕΕ

6. Έτος Εισαγωγής στο ΤΕΙ: _____

7. Έτος αποφοίτησης από το ΤΕΙ: _____

8. Βαθμός πτυχίου:

5-6,5

6,6-7,5

7,6 – 8,5

8,6-10

9. Κάτοχος Μεταπτυχιακού (Master);

Ναι

Όχι

9α, Αν ναι, σε ποιο αντικείμενο; _____

ΜΕΡΟΣ Γ: ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ STATUS

10. Εργάζεστε σήμερα;

Ναι

Όχι

Εάν εργάζεστε σήμερα:

11. Είστε μισθωτός ή ελεύθερος επαγγελματίας;

Μισθωτός / Υπάλληλος με μειωμένη απασχόληση (οποιασδήποτε μορφής)

Μισθωτός / Υπάλληλος με πλήρη απασχόληση

Ελεύθερος επαγγελματίας / Επιχειρηματίας

12. Πόσα χρόνια εργάζεστε στη συγκεκριμένη θέση;

0-1

2-4

5-7

> 8

13. Ο φορέας εργασίας σας είναι ιδιωτικός ή δημόσιος;

Ιδιωτικός

Δημόσιος

14. Η θέση εργασίας που έχετε σήμερα, πόσο συναφής είναι με το αντικείμενο των σπουδών σας στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων;

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα Πολύ

14^α. (εάν θέλετε αναφέρετε τη θέση _____)

15. Στην εργασία σας σήμερα, έχετε υπό την ευθύνη / καθοδήγηση σας άλλα άτομα;

Ναι

Όχι

16. Στην παρούσα εργασία σας, θεωρείτε ότι υπάρχουν προοπτικές εξέλιξης;

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα Πολύ

Εάν ΔΕΝ εργάζεστε σήμερα:

17. Έχετε εργαστεί μετά το πτυχίο;

* Ναι   * Όχι

18. Αν έχετε εργαστεί μετά τη λήψη του πτυχίου, η εργασία σας ήταν πάνω στο αντικείμενο των σπουδών σας;

* Ναι   * Όχι

19. Σήμερα αναζητάτε θέση εργασίας πάνω στο αντικείμενο σπουδών σας;

- * Ναι, μόνο στο αντικείμενο των σπουδών μου
- * Ναι, αλλά όχι μόνο στο αντικείμενο των σπουδών μου
- * Όχι, θέλω εργασία που δεν έχει σχέση με το αντικείμενο του πτυχίου

Δ. ΣΧΕΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

20. Θεωρείτε πως οι σπουδές σας βοήθησαν ώστε να βρείτε την σημερινή ή προγενέστερη εργασία σας;

* Καθόλου   *Λίγο   * Μέτρια   * Πολύ   * Πάρα Πολύ

21. Η πρακτική άσκηση βοήθησε στην ανεύρεση εργασίας;

* Καθόλου   *Λίγο   * Μέτρια   * Πολύ   * Πάρα Πολύ

22. Κατά προσέγγιση, πόσο διάστημα αναζητήσατε εργασία πάνω στον τομέα σας μέχρι να βρείτε;

* 1-4 Μήνες   * 5-8 Μήνες   * 9-12 Μήνες   * Περισσότερο

23. Θεωρείτε ότι οι σπουδές σας αποτελούν (ή θα αποτελούν) χρήσιμο εφόδιο για την εκτέλεση των καθηκόντων σας στην εργασία σας;

* Καθόλου   *Λίγο   * Μέτρια   * Πολύ   * Πάρα Πολύ

24. Ως απόφοιτοι, κατά πόσο πιστεύετε ότι οι παρακάτω παράγοντες στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων θα βοηθούσαν την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων;

Καθόλου   Λίγο   Μέτρια   Πολύ   Πάρα πολυ

- Μεγαλύτερη έμφαση στην πράξη
- Καλύτερη πληροφόρηση από τα όργανα του Τμήματος
- Εισαγωγή σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας
- Αλλαγή της «νοοτροπίας» των φοιτητών

Αλλαγή της «νοοτροπίας» των καθηγητών

Περισσότερη έμφαση σε ικανότητες που ζητάει η αγορά (πληροφορική, ξένες γλώσσες, επαγγελματικές ικανότητες)

Πιο στενή σύνδεση του Τμήματος με τον επιχειρηματικό κόσμο

Άλλο (προσδιορίστε) _____

Ε. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΤΜΗΜΑ

25. Θα θέλατε να γίνει σύλλογος Απόφοιτων του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Κρήτης;

* Ναι   * Όχι

26. Θα προτείνατε στην επιχείρηση που εργάζεστε μια συνεργασία με το Τμήμα Διοίκησης του ΤΕΙ Κρήτης;

- * Ναι, σίγουρα
- * Ναι, με επιφύλαξη
- * Όχι

Ε. Γενικά σχόλια/ Παρατηρήσεις & ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ για τον Σύλλογο

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ